

Sos. Dem. Ryhmän Säätöjen määräykset pyydetään
sitten ilmoittaa seuraava:

Kun Långströmin y. m. kommunistien välityksystä
maalisk. 13 p:nä käsiteltäessä on äänestetty asiaa perus-
lakivaliokuntaan, vaan käytiin jaa leppua, tii sen
sitten syystä, että heidän vaatimuksensa armahdas käsitti
kaikki poliittiset vangit, ~~ainas~~ aina viime aikoihin
selvästi maanpatokekselliseen tarkoituksissa toiminei-
hin sakkia, jollaista toiminta en voi hyväksyä, ja
vakaumukseen mukaan äänestettiin siis jääröjärjestyk-
sen siirtymisen puolesta. Sos. dem. Ryhmä ei myös-
kaan ollut tehnyt tietääkseni mitään päätöstä tämän
välityksensä äänestyskerta. - Samana iltana eil-
lä ollessa omassa välityksensä olen äänestetty
valiokuntaan, siis ei leppu.

Helsinki huhtik. 7 p. 1923.
W. Korhonen.

Kuopion 1. it. vaalipiirin
sos.-dem.

PIIRITOIMIKUNTA

Joensuu

Joensuu, huhtik. 4 p. 1923.

Sos.-dem. eduskuntaryhmä, Helsinki

Kirjelmäme 25/3-23 Piiritoimikunta
käsittelee 30/3 pitämässään kokoukses-
sa ja sen johdosta päätettiin seuraav-
aan: 1) Kirjelmästä ei selvää oltako
ed. B. asikoinen ryhmän luvalla mat-
koilla, josta äänestyksestä joissa olema-
nen johtui, niin päätettiin pyytää
asiasta lähempi selvitys. 2) Onko L.
muulloinkin ollut pois istunnoista ja ää-
nestyksistä? 3) Onko juurimmoin toiset
edustajat olleet pois istunnoista ja äänes-
tyksistä? 4) Onko toista että vllja tullia
Moskovan välikysymyksestä tännästä.
Sä oli 3 sos.-dem. edustajaa pois äänes-
tyksestä? ja oliko niistä juurimme e-
dustajia?

Odotamme vastaukse näihin

Tiedusteluihimme.
Terveitervehdyksin

O. Pensas
Puolisikööri.

Helsingissä 9 p:nä huhtikuuta 1923.

Kuorion läänin itäisen vaalipiirin sos.-dem. Piiritoimikunnalle,

Joensuuassa.

Tiedustelukirjelmänne johdosta, t.k. 4 p:ltä vastaamme seuraavaa.

1) Ryhmän jäsenet eivät yleensä ole olleet poissa eduskunnasta ilman ryhmän lupaa ja sellainen lupa oli myöskin Lehikoiselle kyseessä olevaa matkaa varten myönnetty;

2) Lehikoinen samoin kuin muutkin ryhmän jäsenet, on sillointällöin ollut estetty istunnoihin ja myös äänestyksiin osaaottamasta. Onkin mahdollista saada käytännössä järjestetyksi kenenkään edustajan asioita niin ettei joskus poissa oloja sattuisi;

3) Viljantuonti-välikysymys-äänestyksestä oli 3 ryhmän jäsentä poissa ulkomaamatkan takia, mutta Teidän piirinne edustajia ei ollut näiden joukossa.

Puolustoveruudella,

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ.

A. H. H. H.

Lemmonen, Oiga	1	Voionmaa, V.	
Louhelainen, A.	1	Vuolijoki, V.. . . .	1
Marttila, O.			
			48

Laap 17/10-23.

Liite n:o 2.

Sosialidemokraattinen eduskunta ryhmälle.

Loijan sos. dem. kunnallijärjesti kokouk-
sena t. k. 7 p. päätti tällätavalla saattaa Liiton:
ne mielipiteensä osastosta eduskunta Työhoi-
n tälläkertaa koska eduskunnan kunnallistina
ryhmä on vangittuna ja niinollen ei voi olla osaa
eduskunta Työhoi- ja kunnan päätös seuraavasti:

„Kokous katsoo, ettei sos. dem. eduskunta:
ryhmän voi ylläpitämisestä syistä olla
osaa eduskunnan lainlaadinta Työhoi-
eduskunnan ollessa vajaaasti kokouksessa.
Niinasteen voisi tulla yhteistyö poro-
rien kanssa kysymyksen valtion budjetin
käsittelemä.

Kunnallistoimikunta saattaa koon Tiedon
päätoimista sos. dem. eduskunta ryhmälle
seksi sanomalehdille.

Täyhtään täten seuranamme tehtäviä piirissämme
Puhutunnechdysketti

LOHJAN Sos. Dem. Kunnallistoimikunta

Jussi Laitinen

Hertsi Viikari

SOSIALIMINISTERIÖ.

Helsingissä,

heinäkuun 26 p:nä 1923.

3/825 lhd. Lähte no 3.
Acto.

Eduskunnan sosialidemo-
kraattiselle ryhmälle.

N:o

7894.

Ministeriölle lähettämässään kirjelmässä viime helmikuun 20 ja kesäkuun 2 päivältä on kansainvälinen työtoimisto ilmoittanut työjärjestön hallintoneuvoston päättäneen kutsua viidennen kansainvälisen työkonferenssin koolle 18 päiväksi tulevaa lokakuuta Genèveen sekä vahvistaa sen ohjelman sellaiseksi kuin oheellinen kirjelmääljennös osoittaa.

Hallitus on työjärjestön sääntöjen mukaan velvollinen määräämään työnantaja- ja työntekijäedustajat konferenssiin yksissä neuvoin edustavimpien asianomaisten järjestöjen kanssa, mutta kun Suomen Ammattijärjestö, joka Suomessa on edustavin työntekijäjärjestö,

on kolmena edellisenä vuotena kieltäytynyt esittämästä ehdokasta työntekijäin edustajaksi kansainväliseen työkonferenssiin, saa sosialiministeriö täten pyytää sosialidemokratista ryhmää ennen tulevan elokuun 15 päivää esittämään sekä varsinaisen ehdokkaan että varaehdokkaan puheenaolevaa edustajatoimintaa varten.

Ministeri *Oskar Manner.*

Vanhempi hallitussihteeri *August Manninen.*

N: 25/429 K.D.Sos.M.1923.

Jäljennös.

Sosialiministeriölle.

Ministeriön Eduskunnan sosialidemokraattiselle ryhmälle heinäkuun 26 p:nä lähettämän kirjeen johdosta, koskeva työläis-ehdokkaiden asettamista edustajaksi ja varaedustajaksi viidenteen KANSAINVÄLISEEN työkonferenssiin, on ryhmämme valmistusvaliokunta, jolla Eduskunnan loma-ajoilla ja istuntokausien väliajoilla on päätösvalta ryhmämme asioissa, kokouksessaan t.k. 3 p:nä päättänyt, sille varalle, ettei Ammattijärjestö ehdokkaita aseta, esittää mainittuun konferenssiin edustajaehdokkaiksi kansanedustaja Matti Paasivuoren vakinaiseksi ja kansanedustaja Artturi Aallon varaehdokkaaksi.

Sittenmin on kuitenkin tietoomme tullut, että Ammattijärjestö tällä kertaa on päättänyt ehdokkaansa esittää ja siksi valinnut puheenjohtajansa E. Huttusen.

Helsingissä elokuun 21 p:nä 1923.

Sosialidemokraattinen Eduskuntaryhmä.

A. Aallon
puheenjohtaja.

Geneve 20 p. helmik. 1923.

Herrani.

Saan ilmoittaa että toimiston hallintoneuvosto istunnossaan 30. I - 2. II 23 päätti ottaa kansainvälisen työkonferenssin Genevessä 18 p. lokakuuta 1923 avattavan viidennen istunnon ohjelmaan seuraavat kysymykset:

I Työläisten vapaa-ajan hyväksikäyttämisen helpottaminen.

II Ammattitarkoituksen järjestämisen yleiset periaatteet.

III Oman maan ja ulkomaalaisten työläisten samantyyppisyys työläisille sattuvien tapaturmien korvaamisessa.

IV Kahdenkymmenen neljän tunnin viikottainen keskeytys työssä, joka suoritetaan lasiteollisuudessa säiliöuunia käyttämällä.

Vaikkakin hallintoneuvoston kahdeksanneksatoista istunnossa, joka alkaa 10 p:nä ensi huhtikuuta, tullaan neuvottelemaan kahden kysymyksen ottamisesta edellämainittujen lisäksi viidennen konferenssin ohjelmaan, on hallintoneuvosto harkinnut sopivaksi lähettää tieto edellämainitusta neljästä ohjelmakohdasta hallituksille selvityksen ohella niistä seikoista, jotka ovat vaikuttaneet kysymysten ottamiseen ohjelmaan.

Ottaessaan ohjelmaan edellämainitut neljä kysymystä hallintoneuvosto ei ole jättänyt huomiotta konferenssin julkilausuman jäsenvaltioille annettavien sopimusehdotusten ja suositusten lukumäärää rajoittamisesta. Hallintoneuvostolla on kuitenkin ollut näitä vaikeuksia voitettavana, jotka seuraavassa kosketeltakoon.

Hallintoneuvoston tuli ensiksikin ottaa huomioon konferenssin v. 1922 sille suoritettu päätös, jossa ehdotetaan vuorottain valmistavia ja ⁱpäättäväistuntokausia, joista edelliset omistettaisiin yleiskeskusteluun ja äänestyksiin yksinkertaisella ääntenenemmistöllä ja jälkimmäisissä suoritettaisiin lopulliset kahden kolmasosan enemmistöä vaativat äänestykset.

Hallintoneuvosto katsoi että viimeainittujen istuntokausien merkitys usein olisi hyvin pieni ja omiaan vähentämään mielenkiintoa konferenssiin ja ~~s~~toimintaan. Hallintoneuvoston mielestä tulisi ser-
vuoksi kaikkia istuntokausia omistaa niinhyvin asioiden valmistavaan käsittelyyn kuin lopullisiin äänestyksiin ja katsoi etenkin tärkeäksi että 1923-vuoden konferenssilla olisi tämä luonne.

Hallintoneuvoston mielestä olisi myös ehdotettu ohjelman jaka-

minen lopullisen äänestyksen varassa oleviin kysymyksiin ja valmistavasti käsiteltäviin kysymyksiin, omiaan aiheuttamaan sekaannusta järjestön toiminnassa ja sitäpaitsi kohdata lainsäädännöllistä luonnetta olevia vaikeuksia.

Rauhansopimuksen 405 artiklassa säädetään nimittäin että niin pian kuin jokin kysymys on otettu konferenssin ohjelmaan, tämä voi sen suhteen tehdä sopivaksi katsomansa päätökset ja tätä oikeutta ei voida rajoittaa. Niin ollen voisi konferenssi milloin tahansa tehdä lopullisen päätöksen ohjelmaan ainoastaan valmistelemaa käsittelyä varten otetussa asiassa ja toisaalta siirtää ratkaisun ohjelman mukaan lopullisen päätöksen varassa olevassa asiassa seuraavaan istuntokauteen.

Vaikkakin konferenssilla niin ollen on täysi vapaus menetellä kunkin ohjelman kysymykseen nähden siten kuin se parhaaksi katsoo ja jäsenvaltioiden hallitukset puolestaan voivat antaa edustajilleen tarpeelliseksi katsomansa ohjeet, lienee katsottava että hallintoneuvostolla on oikeus laatiessaan ohjelmaa harkita sen eri kohtien merkitystä ja ehdottaa, mihin toimenpiteisiin tilanne kuhunkin kysymykseen nähden voi antaa aihetta.

Kaikkeen edelläsanottuun nähden hallintoneuvosto esittää että 1923 vuoden konferenssin ohjelmaan jo otettuihin edellä lueteltuihin kysymyksiin nähden konferenssissa ryhdyttäisiin seuraaviin toimenpiteisiin:

I Vertaamalla eri maissa saavutettuja kokemuksia ja käyttämällä hyväkseen työtoimiston toimenpanemansa tutkimuksensa keraantynyttä ainehistoa lienee mahdollista laatia luonnos suoritukseksi, jonka 1923 vuoden konferenssi hyväksyi.

II Konferenssi voinee hyväksyä suorituksen, johon otettaisiin niissä teollisessa suhteessa tärkeimmissä valtioissa saavutettujen kokemusten tulokset, joissa ammattitarkastus on järjestetty riittävän tehokkaaksi ja jossa osoitettaisiin, millä keinoin ammattitarkastusviranomaisten toiminta voidaan saattaa riittävän tehokkaaksi.

III ja IV. Kaksi viimeistä kysymystä voisivat sitävastoin hallintoneuvoston mielestä vaihtoehtoisesti johtua sopimusehdotuksien hyväksymiseen. Voidaan kuitenkin ajatella että sanotut sopimusehdotukset, 1922-vuoden konferenssin edelläkerrotun päätöksen mukaisesti käsiteltäisiin kahdessa vaiheessa. 1923-vuoden konferenssi voisi rajoittaa hyväksymään yksinkertaisella ääntenenemmistöllä sopimusehdotuksen kummassakin kysymyksessä. Nämä ehdotukset voitaisiin sittemmin alistaa hallitusten ja edustavimpien työnantaja- ja työläisjärjestöjen harkit-

taviksi ja vihdoin 1924-vuoden konferenssille lopullisesti hyväksyttäväksi kahden kolmasosan ääntenenemmistöllä.

Hallituksilla on luonnollisesti oikeus vastatessaan toimiston lähettämiin kiertokyselyihin tehdä muitakin ehdotuksia. Samalla toimisto on sitä mieltä että konferenssi, omaksumalla ehdotettua käsittelyjärjestystä, välttäisi suureksi osaksi aikaisemmin esiintyneet vaikeudet ja että sopimusten ratifioiminen muodostuisi huomattavasti helpommaksi.

Edellämainittujen suuntaviivojen mukaisesti tulee toimisto laatimaan kiertokyselynsä.

Niistä kahdesta kysymyksestä, joiden ottamisesta ohjelmaan hallintoneuvosto tulee neuvottelemaan kahdeksannessatoista istunnossaan ensi huhtikuulla koskee toinen yötyön estämistä leipomoissa. Vuoden 1921 konferenssissa useat työläisedustajat tekivät ehdotuksen tämän kysymyksen ottamisesta konferenssin ohjelmaan ja saman ehdotuksen tekivät eräät työläisjäsenet hallintoneuvoston viime istunnossa. Hallintoneuvoston ohjesääntöjen mukaisesti ja ottamalla huomioon että kolmas konferenssi oli hyväksynyt päätöksen, jossa hallintoneuvostoa kehoitettiin tutkittuaan tätä kysymystä ottamaan sen jonkun tulevan konferenssin ohjelmaan, hallintoneuvosto yksimielisesti päätti seuraavassa istunnossa harkita, 1923 v. konferenssin ohjelman lisäämistä tällä kysymyksellä.

Toinen huhtikuun istunnossa käsiteltävä kysymys koskee villojen, karojen, luiden, sarvien ja kavioiden puhdistamista pernaruttoitöistä. Alotteen tämän kysymyksen käsittelemiseksi on ottanut komitea, jonka 1921 vuoden konferenssin asetti käsittelemään pernaruttokysymystä. Eräät hallitusedustajat sellaisista maista, joissa tällä kysymyksellä on erikoinen merkitys, ilmoittivat että heidän hallituksensa eivät vielä olleet harkinneet komitean alotetta ja tämän vuoksi asia siirrettiin huhtikuun istuntoon.

Huhtikuun istunnossa ohjelmaan otettavista kysymyksistä ilmoitetaan teille säädetyn ajan kuluessa. Edellämainitut neljä kysymystä ovat joka tapauksessa lopullisesti ohjelmassa ja niihin nähden tulee piakkoin lähetettäväksi hallituksille tavanmukaiset kyselyt.

Konferenssi tulee luonnollisesti ohjelman ulkopuolella käsittelemään useita työjärjestön yleistä työtä ja toimintaan koskevia kysymyksiä, jotka eivät edellytä päätöksiä sopimusehdotusten tai suositusten muodossa. Näistä kysymyksistä mainittakoon ensi sijassa kysymys sopimusehdotuksien muuttamisesta, jossa viime konferenssin päätöksen mukai-

[illegible]

sesti tulee alistettavaksi selostus hallituksille niin hyvissä ajoin että ne voivat esittää huomautuksensa työtoimistolle viimeistään neljä kuukautta ennen seuraavan konferenssin alkamista.

Lopuksi tulee esiteltäväksi työtoimiston johtajan selostus, jossa lyhyesti selostetaan eri valtioiden 408 artiklan mukaan vuoden aikana tekemät ilmoitukset niiden sopimusten soveltamisesta, joissa ne ovat osallisia sekä niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty aikaisempien konferenssien hyväksymien sopimusehdotusten ja suositusten toteuttamiseksi.

Minulla on kunnia j.n.e.

Albert Thomas

Johtaja.

	Saapu- villa	Jaa	Ei		Saapu- villa	Jaa	Ei
Aalto, A.	/			Muhonen, A.	/		
Ahlfors, Fanny	/			Myllymäki, K.	/		
Ampuja, M.	/			Paasivuori, M.	/		
Aromaa, J. O.	/			Puittinen, M.	/		
Bryggari, T.	/			Raearo, E.	/		
Eronen, O.	/			Rantala, W.	/		
Eskola, V.	/			Rapo, J.	/		
Hakkila, V.	/			Reinikainen, O.	/		
Halonen, T.	/			Ryömä, H.	/		
Harvala, K.	/			Saarinen, E.	/		
Haverinen, Anni	/			Sallila, E.	/		
Huotari, Anni.	/			Seppälä, Hilda	/		
Huttunen, E.	/			Sillanpää, Miina	/		
Itkonen, R.	/			Sommarberg, Aino	/		
Keto, J. W.	/			Sventorzetski, R.	/		
Koivulahti-Lehto, Hilma	/			Tainio, T.	/		
Komu, Y.	/			Tanner, V.	/		
Koponen, A.	/			Toivonen, O.	/		
Korhonen, J.	/			Tolonen, J. Fr.	/		
Korhonen, V.	/			Typpö, T.	/		
Latvala, J. W.	/			Valjakka, Hilma	/		
Lehikoinen, A.	/			Velling, Y.	/		
Lehto, T.	/			Vihuri, Ida	/		
Lehtokoski, Aino	/			Wiik, K. H.	/		
Leinonen, Olga	/			Voionmaa, V.	/		
Louhelainen, A.	/			Vuolijoki, V.	/		
Marttila, O.	/						

	Saapu- villa	Jaa	Ei		Saapu- villa	Jaa	Ei
Aalto, A.	/	.		Muhonen, A.	/		
Ahlfors, Fanny	/			Myllymäki, K.			
Ampuja, M.	/			Paasivuori, M.			
Aromaa, J. O.	/			Puittinen, M.			
Bryggari, T.	/			Raearo, E.	/		
Eronen, O.				Rantala, W.	/		
Eskola, V.	/			Rapo, J.	/		
Hakkila, V.				Reinikainen, O.	/		
Halonen, T.	/			Ryömä, H.	/		
Harvala, K.	/			Saarinen, E.	/		
Haverinen, Anni	/			Sallila, E.	/		
Huotari, Anni.				Seppälä, Hilda	/		
Huttunen, E.	/			Sillanpää, Miina	/		
Itkonen, R.				Sommarberg, Aino			
Keto, J. W.	/			Sventorzetski, R.			
Koivulahti-Lehto, Hilma	/			Tainio, T.	/		
Komu, Y.				Tanner, V.			
Koponen, A.	/			Toivonen, O.	/		
Korhonen, J.	/			Tolonen, J. Fr.	/		
Korhonen, V.				Typpö, T.			
Latvala, J. W.				Valjakka, Hilma			
Lehikoinen, A.				Velling, Y.			
Lehto, T.	/			Vihuri, Ida			
Lehtokoski, Aino				Wiik, K. H.	/		
Leinonen, Olga				Voionmaa, V.	/		
Louhelainen, A.	/			Vuolijoki, V..			
Marttila, O.							

Suomen Eduskunnan Sosialidemokraattinen ryhmä.

(Valittu 1 ja 3 p:nä heinäkuuta 1922.)

Kokous 15 p:nä marras kuuta 1923.

Asia:

Äänestys: Jaa:

„ Ei:

	Saapu- villa	Jaa	Ei		Saapu- villa	Jaa	Ei
Aalto, A.	/			Muhonen, A.	/		
Ahlfors, Fanny	/			Myllymäki, K.	/		
Ampuja, M.	/			Paasivuori, M.	/		
Aromaa, J. O.	/			Puittinen, M.	/		
Bryggari, T.	/			Raearo, E.	/		
Eronen, O.	/			Rantala, W.	/		
Eskola, V.	/			Rapo, J.	/		
Hakkila, V.	/			Reinikainen, O.	/		
Halonen, T.	/			Ryömä, H.	/		
Harvala, K.	/			Saarinen, E.	/		
Haverinen, Anni	/			Sallila, E.	/		
Huotari, Anni.	/			Seppälä, Hilda	/		
Huttunen, E.	/			Sillanpää, Miina	/		
Itkonen, R.	/			Sommarberg, Aino	/		
Keto, J. W. <i>myöskään</i>	/			Sventorzetski, R.	/		
Koivulahti-Lehto, Hilma	/			Tainio, T.	/		
Komu, Y.	/			Tanner, V.	/		
Koponen, A.	/			Toivonen, O.	/		
Korhonen, J.	/			Tolonen, J. Fr.	/		
Korhonen, V.	/			Typpö, T.	/		
Latvala, J. W.	/			Valjakka, Hilma	/		
Lehikoinen, A.	/			Velling, Y.	/		
Lehto, T.	/			Vihuri, Ida	/		
Lehtokoski, Aino	/			Wiik, K. H.	/		
Leinonen, Olga	/			Voionmaa, V.			
Louhelainen, A.	/			Vuolijoki, V.			
Marttila, O. <i>myöskään</i>	/						
	26				46		

[illegible]

(Valittu 1 ja 3 p:nä heinäkuuta 1922.)

Kokous p:nä maar kuuta 1923.

29

Sos.-dem. Keskustaryhmän
näytähirjat
v. 1924.

mis-

alio-

a:

Pöytäkirja

kirjoitettu Sosialidemokraattisen
eduskuntaryhmän kokouksessa Sääty-
talolla 1 päivänä toukokuuta 1924
kello 3 j.p.p.

Kokouksen avasi Sos.-dem. puoluetoimikunnan puolesta
sen puheenjohtaja V. Tanner, lausuen entisestään voimakkaammaksi
tulleen ryhmän jäsenet tervetulleiksi ja toivottaen työlle me-
nestystä.

Kokouksen avaaaja ryhtyi johtamaan puhetta ja kutsui en-
tisen ryhmän sihteerin A. Louhelaisen pitämään kokouksessa pöy-
täkirjaa.

1 §.

Toimitettiin ryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan Ryhmän
vaali lippuäänestyksellä, jolloin valituksi tulivat, ensimmäisek- virka-
si puheenjohtajaksi Väinö Tanner 46 äänellä ja toiseksi Rieti It- lijat:
konen 23 äänellä. Sitäpaitsi saivat ääniä Helo 23 ja Ryömä 2 ja
ratkaisi toisen puheenjohtajan vaalin arpa.

2 §.

Ryhmän sihteereiksi valittiin yksimielisesti A. Louhelai-
nen ja J. Lonkainen, joista ensinmainittu hoitaa pöytäkirjan pi-
don y.m. siihen kuuluvat tentävät ja jälkimmäinen huolehtii ryh-
män tiedonantojen toimittamisesta ulospain.

3 §.

Ryhmän taloudenhoitajaksi valittiin edelleen yksimielises-
ti Artturi Aalto.

4 §.

Ryhmän tilintarkastajiksi valittiin yksimielisesti Paa-
sonen, Harvala ja Rantala.

5 §.

Ryhmän valmistusvaliokuntaan puheenjohtajien ja sihteerien Valmis-
lisäksi valittiin lippuäänestyksellä seuraavat kolme henkilöä: tusvalio-
H. Ryömä, 39 äänellä; Aino Lehtokoski, 34 äänellä ja V. Hakkila, kunta:
30 äänellä. Ääniä saivat sitäpaitsi J.F.Aalto 20 ja R. Sventor-
zetski 12 sekä useat yhden äänen.

6 §.

Onnitte- Ryhmälle esitettiin Viron sos.-dem. eduskuntaryhmältä saapu-
lut: nut sähkösanoma, joka suomennettuna kuului: "Sydämmellinen onnitte-
lu vaalivoittonne johdosta. Teidän voittonne on uudemman todistukse-
na työväenliikkeen lannistumattomasta voimasta. Eteenpäin kiinte-
ästi voitonrohkeana voitoista voittoon. Edusk. sos.-dem. ryhmä."

Onnittelun päätettiin lähettää kiitos.

7 §.

Eduskunnan Otettiin päätettäväksi ryhmän menettelyn määrääminen eduskun-
puhemies- ~~nan~~ puhemiesvaaleissa. Lyhyen keskustelun jälkeen hyväksyttiin yk-
vaali: simielisesti noudatettavaksi entistä menettelytapaa, nimittäin et-
tä ryhmä äänestää kaikissa vaaleissa omaa ehdokastaan, niin kauan
kuin se on tullut valituksi, jonka jälkeen ryhmän jäsenet saavat
äänestää mielensä mukaisesti.

Ryhmän ehdokkaaksi puhemiesvaaleihin asetettiin yksimieli-
sesti edustaja Väinö Vuolijoki.

8 §.

Kansliatoimi- Ryhmän ehdokkaaksi eduskunnan kansliatoimikunnan vaalissa
kunta: päätettiin yksimielisesti asettaa edustaja Kaarlo Harvala.

9 §.

Lähetteet: Ryhmän valmistusvaliokunnan valmisteltavaksi annettiin seu-
raavat asiat:

- 1) ryhmän jäsenmaksun suuruuden määrääminen;
- 2) ryhmän ehdokkaiden asettaminen valitsijamiesvaalia varten
- 3) ryhmän aloitteiden tarkastuksen järjestäminen;
- 4) ryhmän virkailijoiden palkkioiden määrääminen ja
- 5) edustajan hankkiminen sotilasjohtoa koskevasta selkkauk-

kysymyksestä.

Istunto päättyi kello 3,50 i.p.

Vakuudeksi:

Mari Louhelainen

Pöytäkirja

kirjoitettu sos.-dem. eduskuntaryh-
män kokouksessa säätytalolla 2 p:nä touko-
kuuta 1924 kello 7 i.p.

Puheenjohtajana toimi ryhmän toinen puheenjohtaja Itko-
nen ja sihteerinä Louhelainen, joitapaitsi oli saapuvilla 41
ryhmän jäsentä. (Liite 1)

Kokouksessa läsnäolooikeus myönnettiin G. Luukkoselle Ha-
losen suositustena,

1 §.

Esitettiin valmistusvaliokunnan laatima ehdokaslista edus- Valit-
kunnan valitsijamiesvaalia varten ja hyväksyttiin se valiokun- sijamie-
nan ehdotuksen mukaan seuraavanlaisena: Annala, Lehto, Aitto, het:
Aromaa, Reinikainen, Huotari, Louhelainen, Seppälä, Rapo, Saa-
rinen, Toivonen, Itkonen, Valjakka, Sirola, Saari, Mustasilta,
Bryggari, Haverinen ja Aalto. Kokoonkutsujana Itkonen,

2 §.

Ryhmän jäsenmaksu määrättiin valmistusvaliokunnan eh- Jäsenmak-
dotuksen mukaisesti entiselleen, eli 30 mk. kultakin istunto- sut:
kaukaudelta.

3 §.

Ryhmän virkailijoiden, pöytäkirjasihteerin ja talouden- Palkkiot:
hoitajan palkkiot määrättiin valiokunnan ehdotuksen mukaan en-
tiselleen, nimittäin sihteerille 30 mk. ryhmäkokouksen ja 15
mk. valiokuntakokouksen pöytäkirjalta sekä taloudenhoitajalle
125 mk. kultakin istuntokaudelta.

4 §.

Ryhmän puolesta tehtävien edus-
kunta-aloitteiden tarkastaminen annettiin valiokunnan tekemän eh-
dotuksen mukaan valmistusvaliokunnan suoritettavaksi, ollen a-
lotteet senjälkeen ryhmälle esitettävät.

Kokous päättyi kello 7,15 i.p.

Vakuudeksi:

Mari Louhelainen

Pöytäkirja

socialidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksessa Säätytalolla 5 päivänä toukokuuta 1924 kello 7 i.p.

Puheenjohtajana toimi Tanner ja pöytäkirjan laati Lonkainen. Saapuvilla oli yhteensä 50 ryhmän jäsentä. (Liite N: 2)

1 §.

Tehdystä pyynnöstä myönnettiin kokouksessa läsnäolooikeus rva Aromaalle, Anton Huotarille, J.H. Seppälälle, ja V. Huhdalle.

2 §.

Hallitus- Puhejohtaja, kun Tasavallan presidentti oli kutsunut eduskuntaryhmien puhejohtajat luokseen ja tiedustellut heidän mielipidettään hallituksen muodostamiseen nähden, teki ryhmän puhejohtaja Tanner selkoa käynnistään presidentin luona. Selostettuaan keskustelua siellä, ilmoitti lausuneensa ~~presidentille~~ presidentille käsityksensä, ettei socialidemokraattinen eduskuntaryhmä tule ottamaan osaa hallituksen muodostamiseen, mutta kuitenkin luvannut saattaa asian ryhmän tistoon. Niinikään oli puhejohtaja presidentin tiedusteluun olisiko socialidemokraattisella ryhmällä joitain toivomuksia hallituksen kokoonpanoon nähden, lausunut, että ryhmän puolesta olisi suotavinta keskusta hallituksen muodostuminen, mutta koska oikeuston taholta lienee asiassa jo valmiit suunnitelmat, ei liene tarpeellista mitään toivomuksia esittää.

Valmistusvaliokunta ehdotti että asian katsottaisiin, ei antavan aiheita ryhmän puolesta toimenpiteisiin, joka ehdotus yksimielisesti ilman keskustelua hyväksyttiin.

3 §.

Armeijan Puhejohtaja selosti sitä keskustelua, joka oli suoritettu pääministerin luona sotalaitoksen johtoa koskevassa selkkauksessa. Pääministeri oli nimittäin kutsunut eduskuntaryhmien puhejohtajat luokseen, kuulemaan selontekoa mainitun selkkauksen syistä ja vaiheista sekä neuvottelemaan suhtautumisesta siihen. Tilaisuudessa olivat olleet saapuvilla toisetkin ministerit. Laajassa ja yksityiskohtaisessa selostuksessa kävi selville tämän selkkauksen vaikutteet eri ryhmiin ja ne syyt jotka sotalaitoksen sisällä ovat tämän selkkauksen synnyttäneet. Puhejohtaja ilmoitti

keskustelussa toivoneensa, että puolustusministerille annettaisiin mahdollisimman pian pyytämänsä ero ja siten taitettaisiin kärki upseeriston esiintymiseltä. Tähän oli vastattu, että kun nykyinen hallitus saanee pian väistyttyä uuden, eduskunnan muodostaman hallituksen tieltä, ei puolustusministerin eron jouduttaminen olisi suotavaa.

Selostaja mainitsi valmistusvaliokunnan olevan sitä mieltä, että ryhmällä ei olisi aiheita tälläkertaa erikoisiin toimenpiteisiin.

Syntyneessä keskustelussa huomautti Savolainen, hyväksyen valmistusvaliokunnan kannan asiassa, että valtuutuksessa, jos samallaisia neuvotteluja sattuu, olisi esitettävä vaatimus kansanmiliisin toteuttamisesta.

Helo: mainitsi, että selkkauksen tarkoituksena oli nähtävästi saada Mannerheim sotaväen ylipäälliköksi ja että ryhmän kanta on tähän nähden selvä. Lisäksi lienee kysymys armeijan korkeimpien upseerien virkapaikoista, joka myöskään ei kuulu ryhmälle. Huomautti, että sanomalehdissä esitetty kanta armeijan vanhempien upseerien suuremmasta edistysmielisyydestä on väärä. Ei meidän tahtomme ole syytä ryhtyä sitä arvostelemaan. On arvosteltava vaan ilmenevää kaksinaista moraalia ja saattava upseerien esiintyminen naurunalaiseksi.

Sventorzetski: tiedusti oliko keskustelun aikana tullut selville ne motiivit, jotka upseeri selkkauksen ovat aiheuttaneet.

Keto: selitti selkkauksen luonnetta, mainiten, että on toisaalla kysymys Mannerheimin ylipäällikkyydestä ja toisaalla Vilkan tilalle toisen henkilön asettaminen. Vilkamaa pidetään ryhdittömänä ja siitä on tyytymättömyyttä. Myöskin esiintyy tyytymättömyyttä Enckeliä kohtaan. Oli sitä mieltä, että upseerien oloja olisi pyrittävä parantamaan.

Aalto, A.: Kysymys on ollut fascismin liikkeestä. Esimerkkinä siitä mainitsi pyrkimyksen saada Mannerheim ylipäälliköksi. Oikeustopiirit ovat tämän liikkeen luo-

jina ja on se tähdäty tasavaltaista hallitusmuotoa vastaan.

Ampuja: yhtyi Savolaisen esittämään toivomukseen ja huomautti, että tällaiset selkkaukset ovat sopivia tilaisuuksia käydä puolustuslaitoksen tällaisenaan säilyttämistä vastaan. Näitä tilaisuuksia olisi siis käytettävä.

Tainio: vastasi Savolaiselle, että presitehti ja hallitus kyllä tietävät ohjelmanne olevan miliisilaitoksen luomisen kannalla. Helon lausuman seikan katsoi evästykseksi valmistusvaliokunnalle. Ampujalle huomautti, että upseerien riidoista ei ole sosialidemokratialle hyötyä. Piti tärkeänä, että kun on kysymys siitä mikä suunta on tasavallalle edullisin, silloin ryhmä määrää kantansa asiassa. Tasavaltaa tähdätyjä liikeitä on aina vastustettava.

Leino: yhtyi valmistusvaliokunnan ehdotukseen.

Voionmaa: piti Tainion esittämiä näkökohtia huomattavina, mutta sensijaan Helon suosittelimia menettelytapoja vahingollisina.

Helo: vastasi huomauttaen, ettei hän ole puolustanut jääkäreitä sillä nekin ovat mustaa joukkoa. Eivät ne ole edistysmielisiä, vaan valmiita fasceistiin yrityksiin milloin tahansa.

Leino: huomautti vielä, ettei ryhmän taholta tule suinkaan salata sitä, että armeijan upseerien on toteltava hallitusta. Piti koko juttua monarkistisena liikkeenä.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin valmistusvaliokunnan kanta asiassa.

4 §.

Vuokra-
laiskys-
mys: Esitettiin Turun vuokralaistyhdistyksen kirjelmä, jonka johdosta valmistusvaliokunta ehdottaa, että ryhmän puolesta tehdään eduskunta-alote maksimivuokrien määrittämisestä, jota alotetta tekemään valiokunta ehdottaa Itkosen ja Hakkilan. Edelleen ehdotti valiokunta, että asuntomäärärahoja ryhmän puolesta esitettäin

siin korotettavaksi.

Valmistusvaliokunnan ehdotukset hyväksyttiin ilman keskustelua.

5 §.

Esitettiin ryhmän naisjäsenten ehdotus siitä, että Ulkomai-
Tukholmassa pidettävään sos.-dem. naisten kongressiin nen edus-
edustajan lähettämistä varten ryhmän varoista myönnet- tus:
täisiin 1,500 mk. apuraha.

Ehdotusta oli valmistusvaliokunta puoltanut.

Sillanpää ehdotti avustuksen määräksi Smk. 2000:-, jota myöskin kannatettiin.

Äänestyksellä 26 äänellä 13 vastaan, päätti ryhmä hyväksyä valmistusvaliokunnan ehdotuksen asiassa.

Samalla ilmoitettiin, että ryhmän naiset ovat mainittuun kongressiin edustajaksi valinneet edustaja Aino Lehtokosken.

6 §.

Esitettiin ryhmän valitsijamiehistön laatima ja val- Valio-
mistusvaliokunnan tarkastama ehdotus eri valiokuntien kunnat:
kokoonpanoksi v. 1924 valtiopäivillä.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätti ryhmä, hyväksyen muutamilla muutoksilla valmistusvaliokunnan ehdotukset, eri valiokuntiin ryhmän edustajiksi asettaa seuraavat: Perustuslakivaliokuntaan: Viik, Lehtokoski, Sventorzetski, Koponen, Aalto, J.F. ja varalle Toivonen ja Ahlfors.; Valtiovarain valiokuntaan: Harvala, Ryömä, Helo, Seppälä, Puittinen, Paasonen ja varalle Itkonen, Ailio ja Saarinen.; Lakivaliokuntaan: Leino, Lehto, Myllymäki, Huotari ja Haverinen sekä varalle Hakala ja Savolainen; Talousvaliokuntaan: Reinikainen, Saari, Aromaa, Rantala, Valjakka ja varalle Kovanen ja Itkonen; Laki- ja talousvaliokuntaan: Itkonen, Louhelainen, Velling, Rapo, ja Typpö sekä varalle Kontula ja Setälä; Sivistysvaliokuntaan: Ailio, Sillanpää, Ahlfors, Sommarberg ja Lonkainen sekä varalle Annala ja Viik; Pankkivaliokuntaa: Harvala, Saarinen, Helo ja Halonen sekä varalle Piippo

ja Hakala; Maatalousvaliokuntaan: Vuolijoki, Sirola, Setälä, Mustasilta, ja Koivulahti-Lehto sekä varalle Muhonen ja Piippo; Työväenasiaivaliokuntaan: Aalto, A. Paasivuori, Bryggari, Leinonen ja Vihuri sekä varalle Pensas ja Haverinen; Sotilasasiain valiokuntaan: Keto, Tainio, Ampuja, Annala ja Halonen sekä varalle Meriläinen ja Reinikainen; Ulkoasiainvaliokuntaan: Tanner, Keto Voionmaa, Sventorzetski ja Vuolijoki sekä varalle Ryömä ja Helo; Toimitusvaliokuntaan: Viik, Annala ja Paasivuori sekä varalle Puittinen, Seppälä, Ampuja, Aalto, A. Sommarberg ja Sillanpää; Tarkastusvaliokuntaan: Keto, Ryömä, Leinonen ja varalle Sventorzetski, Itkonen, Huotari, Tanner, Harvala, sekä Tainio.

V a k u u d e k s i:

Antti Linnamäki

P ö y t ä k i r j a,

kirjoitettu sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksessa Säätytalolla, 13 päivänä toukokuuta 1924, kello 7 i.p.

Puheenjohtajana toimi Tanner ja pöytäkirjanpitäjänä Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 52 ryhmän jäsentä. (Liite N 3)

1 §.

Pyynnöstä myönnettiin läsnäolooikeus tovereille Kuusisto ja Valvio.

2 §.

Ilmoitettiin että valmistusvaliokuntaan ovat ryhmän Valmiseri-valiokuntaryhmät valinneet seuraavat edustajat: pe-tusva-rustuslakivaliokunnasta Viik; valtiovarainvaliokunnasta liokun-ta: Harvala; Maatalousvaliokunnasta Vuolijoki; Työväenas. valiokunnasta Aalto, A.; Pankkivaliokunnasta Helo; Ulkoasiainvaliokunnasta Keto; Sotilasasiainvaliokunnasta Tainio ja talousvaliokunnasta Reinikainen.

Lakivaliokunnasta, laki- ja talousvaliokunnasta sekä sivistysvaliokunnasta ei vielä ollut edustajaa valittu.

3 §.

Ryhmälle esitettiin eduskunnalle jätettäväksi ai-Eduskun-ottuja eduskunta-alotteita seuraavista asioista: ta-alot-tyypö y.m.: anomusehdotus pienviljelijäopiston perus-teet: tamisesta ja tarkoitukseen 1 milj. markan määrärahan myöntämisestä; Haverinen y.m.: anomusehdotus lasten ja nuorten työntekijöihin suojelua tarkoittavan lainsäädännön aikaansaamisesta; Myllymäki: ehdotus laiksi vuokra-alueiden lunastuslain muuttamisesta; S:ma: anomusehdotus itsenäistyneille pienviljelijöille lisämaan hankkimista tarkoittavan lakiehdotuksen valmistamisesta;

vuoren hoidettavaksi.

3) Raittiusväen kirjelmä, koskeva raittiusmielisen hallituksen muodostamista, johon nähden ryhmä katsoi ei olevan mitään tehtävissä.

4) Pienviljelijäin Liiton kirjelmä, koskeva laidunmaan hankkimista pienviljelijöille. Tähän nähden, kun ed. Harvala on laatinut asiasta eduskunta esityksen, annettiin kirjelmä valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaan Harvalan huomioitavaksi.

5 §.

Ryhmän Esitettiin Työväen Urheiluliiton kirjelmä 10 p:ltä edustus: toukokuuta 1924, koskeva ryhmän edustajan lähettämistä liiton edustajakokoukseen.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaan ryhmä päätti edustajikseen Työväen Urheiluliiton edustajakokoukseen, joka pidetään Tampereella t.k. 29 päivänä, valita ja valtuuttaa jäsenensä Aino Sommarbergin ja Viljo Rantelan, joille ote tästä pöytäkirjasta valtakirjaksi annetaan.

6 §.

Eduskunnan Otettiin päätäväksi ryhmän suhtautumisesta edustunto- kunnan kevätistuntokauden järjestämiseen.

kausi: Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä asettuu vaatimaan töiden jatkamista yhtämittaa niin kauan kuin istuntoa katsotaan voitavan keväällä jatkaa, suunnilleen helluntaihin saakka.

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

7 §.

Lahjoituk- Ed. Bevert Huttus-vainajan perheelle päätti ryhmä set: valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaan varoistaan merkitä Smk. 1000:- lahjoituksen ja toimittaa ryhmän jäsenten kesken vapaaehtoisen keräyksen samaa tarkoitusta varten.

8 §.

Illan- Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ryhmä jär- viेतот: jestettäväksi jäsenten kesken illanvieton ja antoi

sen lähemmän järjestämisen ed. Sillanpään asiaksi.

9 §.

Pyynnöstä puollettiin vapautta eduskuntatyöstä ed. Lomat: Leinolle 1 viikon ajaksi ja ed. Lonkaiselle ensi perj. istunnosta.

10 §.

Ryhmän varoista päätettiin korvata sähkösanoma- Raha-as. maksu, jonka ryhmän jäsenet olivat suorittaneet Sveitsin liittolakia koskevasta sähkötiedustelusta:

Kokous päättyi kello 8,40 i.p.

V a k u d e k s i:

Aini Louhevaara

Pöytäkirja,

kirjoitettu sosialidemokraattisen
eduskuntaryhmän kokouksessa Säätyta-
lolla 28 päivänä toukokuuta 1924,
kello 6 i.p.

Puheenjohtajana toimi Tanner ja pöytäkirjan laati
A. Louhelainen. Saapuvilla oli yht. 43 ryhmän jäsentä.
(Liite N: 4).

Valtion Otettiin päätettäväksi ryhmän kannan määrääminen
takuu- hallituksen esitykseen valtion takuun myöntämisestä
ja laina- 550 miljoonan markan suuruiselle ulkomailta otattavalle
kysymykse teollisuuden aseman vakiinnuttamista tarkoittavalle
s et: lainalle, hallituksen esitykseen ulkomaisen lainan ot-
tamiseksi Imatran voimalaitoksen rakentamista varten
ja niinkään hallituksen esitykseen lyhytaikaisen ul-
komaisen lainan ottamisesta.

Keskustelun kuluessa tehtiin selkoa kysymyksessä ole-
van takausen ja lainojen lähemmästä tarkoituksesta.
M.m. Tanner laajemmässä puhevuorossaan selosti Valtion
ja yksityispankkien keskeisiä suhteita, huomauttaen,
että teollisuuslaitokset ovat suuresti velkaantuneet yk-
sityspankeille ja kun taas yksityispankit ovat velassa
valtiolle ja valtio Suomen pankille. Jos kysymyksessä
oleva teollisuuslaina saataisiin, syntyisi näiden suh-
teiden selvittely sikäli, että teollisuuslaitokset mak-
sasivat valkojaan yksityispankeille, nämä valtiolle ja
valtio voisi selvittää välejään Suomen pankin kanssa,
jonka asemaa täten lopulla parannettaisiin. Suomen pan-
kin valuutta varasto nimittäin lisääntyisi ja sen asema
siton kävisi varmemmaksi. Yleisen valuuttapolitiikan
kannalta katsoen piti lainan saamista erittäin tarpeel-
lisena. Lainasta valtion takuun myöntämiseen nähden oli
niinkään myönteisellä kannalla, koska valtiolla ei ta-
kaukseen mennessään tule olemaan mitään friskiä, sillä
lainan vakuudet tulevat siksi riittäviä.

Imatralainan suhteen oli myöskin myönteisellä kan-

nalla.

Lyhytaikaisen lainan ottamiseen nähden oli sitä miel-
tä, että siihen olisi lupa annettava ainoastaan siinä ta-
pauksessa, ettei pitkäaikaista luottoa saataisi. Kaikkiin
lainoihin nähden tahtoi esittää sen ehdon, että sikäli
kun valtio saa uutta valuuttaa, se selvittää välejään Suo-
men pankin kanssa.

Asiassa käsiteltiin monia muita puhevuoroja, joissa
eräät ryhmän jäsenet vastustivat lyhytaikaisen luoton ot-
tamista ja epäilivät myöskin teollisuuslainan takauksen
myöntämistä.

Käenestyksellä ensiksi kaikilla äänillä kahta vastaan
päätti ryhmä puoltaa valtion takuun myöntämistä kysymyk-
sessä olevalle teollisuuslainalle. Käenestettäessä takauk-
sen suuruudesta, hyväksyttiin 26:lla äänellä myönnettä-
väksi takaus 350 milj. markkaan saakka niitä 8 vastaan,
jotka puolsivat 550 miljoonan takuuta.

Imatra-laina hyväksyttiin yksimielisesti.

Lyhytaikaisesta lainanottamisesta käenestettäessä jakaun-
tuivat äänet tasan, jonkavuoksi ryhmä päätti jättää asias-
sa jäsenilleen vapaat kädet.

Ed. Saarinen ilmoitti vastalauseensa teollisuuslainan
takausta koskevaan päätökseen.

2 §.

Kun ryhmän jäsenten taholta oli herätetty kysymys, Yhteis-
olisi syytä yhtyä kommunistien tekemään armahdusväliky- toim.
symykseen, otti ryhmä asiasta päättääkseen. kommun.

Aalto, A. ehdotti, että ryhmä antaisi jäsenilleen kanssa:
oikeuden jos haluavat yksityisinä kirjoittaa välikysymys
alle, jota Wiik kannatti.

Helo ehdotti, että ryhmä päättäisi yhtyä ryhmänä
välikysymykseen.

Aromaa, Bryggari, Piippo, Saari, Ryömä y.m. olivat
sitä mieltä, että ryhmän jäsenten olisi pysyttävä mainit-
tuun välikysymykseen yhtymättä.

Aalto J.F. ehdotti, että ryhmä tekisi asiasta oman
välikysymyksensä, muussa tapauksessa puolsi yhtymistä

kommunistien välikysymykseen.

Aallon J.F., ehdotus oman välikysymyksen tekemisestä hyljättiin ensimmäisessä äänestyksessä 19 äänellä 12 vastaan. Toiseksi äänestettiin siitä, onko ryhmän jäsenet evättävä kokonaan osallistumasta mainittuun välikysymykseen tai myönnettävä siihen halullisille oikeus yhtyä. Äänestyksessä 19 äänellä 17 vastaan ryhmä päätti antaa jäsenilleen sikäli kun haluavat, oikeuden yhtyä kommunistien tekemään välikysymykseen armahdusasiassa.

Kokous päättyi kello 7 i.p.,

Vakuudeksi:

Arvi Louhelainen

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen

eduskuntaryhmän kokouksessa Sääty-

salissa 3 päivänä lokakuuta 1924 kello

7 i.p.

Puheenjohtajana toimi V. Tanner ja pöytäkirjan laati Arvi Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 48 ryhmän jäsentä. (L.n:o5)

1.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaan otti ryhmä vastaan Lähetystöt: kaimuun rautatielähetystön, jonka puolesta hra Fränti teki selkoa Nurmes - Vaala - Oulu-radan aikaisemmista vaiheista ja sen nykyisestä tilasta kiinnittäen erikoista huomiota radan rakentamisen jouduttamisen tarkeyteen. Puhuja lausui sen käsityksen, että radan valmistuminen viipyy kohtuuttoman kauan, jos määrärahoja edelleen niin vähissä erin kun tähänkin saakka mainitulle radalle myönnetään. Puhuja kiinnitti huomiota radan historialliseen puoleen ja tehosti sen taloudellista merkitystä, joiden seikkojen nojalla tuli siihen tulokseen, että radan rakentamiseen olisi suuremmassa määrin kun tähän saakka huomiota kiinnitettävä. Ehdotti toiseksi, että rataa ryhdyttäisiin tulevana vuotena rakentamaan sekä Kontiomäestä itsään päin että Oulusta Vaalaan ja että rakennustöitä varten varattaisiin yhteensä 40 miljoonaan markkaan nouseva määräraha.

Ryhmän puolesta sen puheenjohtaja Tanner kiitti lähetystöä annetuista tiedoista ja huomautti, että ryhmä ei ole vielä ratakysymyksiä käsitellyt, mutta tulee kysymyksessä olevan radan suhteenkin omistamaan sen ansaitsemaa huomiota.

2.

Ryhmä päätti ottaa vastaan osuuskassain VII edustajakokouksen puolesta lähetetyn lähetystön, johon kuului 7 miestä ja jonka puolesta edustaja Raatikainen tahtoi kiinnittää ryhmän huomiota osuuskassojen suureen merkitykseen vähäväkisen kansan elintason kohottamisessa. Esitti sen näkökannan että osuuskassojen rahoittaminen valtion varoilla on ainoa keino saada tarvittavia pääomia maatalviljelevän vähäväkisen väestön kateisrahatarpeen tyydyttämiseksi., vedoten erikoisestikin tässä suhteessa viime vuosien aikana sattuneisiin katotilanteisiin, jotka ovat pien-

viljelijäväestön taloudellista tasoa huomattavasti heikontaneet. Samoin lähetystön muiden jäsenten puolesta tehtiin selkoa riittävän valtion varojen käytön tarpeellisuudesta osuuskassojen rahoittamiseksi.

Ryhmän puolesta puheenjohtaja Tanner huomautti, että ryhmä on aina suhtautunut suopeasti esitetynlaisiin pyrkimyksiin ja tulee mahdollisuuksien rajoissa vastakin tekemään samoin. Kiitti lähetystöä mynnistä ryhmässä.

3 §.

Kirjelmät:

Esitettiin Tammisaaren pakkotyölaitoksella vuoden 1918 tapantumien johdosta tuomittuina olevien vankien kirjelmä, koskeva täydellisen amnestian tai vangeille mastamuutto-oikeuden aikaansaamista lainsäädännön kautta. (Liite n:o 6.)

Kun uusien aloitteiden tekeminen ei tänä vuonna ole enää mahdollinen, päätettiin kirjelmä liittää asiakirjoihin ja ottaa asia esille sitten kun aloitteita taas eduskunnalle voidaan tehdä.

4 §.

Työväenjärj.

toiminta-

vapaudet:

Otettiin esille edustaja J.F. Aallon valmistusvaliokunnalle jättämä kysymys välikysymyksen tekemisestä sosiaalidemokraattisten ja ammattillisten järjestöjen toimintavapauksien loukkausten johdosta.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että asiaan voitaisiin vastaisuuteen nähdessä saada korjausta kääntymällä lähetystön kautta sisäasiainministerin puoleen ja ellei siitä apua olisi, tehtäisiin sitten välikysymys.

Keskustelussa yleensä kannatettiin valiokunnan kantaa asiassa, mutta teki J.F.Aalto kuitenkin ehdotuksen, että ryhmä päättäisi tehdä asiasta välikysymyksen hallitukselle heti, jota ehdotusta kannatettiin.

Toimitetussa äänestyksessä kaikilla äänillä 9 vastaan hyväksyttiin valmistusvaliokunnan ehdotus asiassa a. Lähetystöön oli valmistusvaliokunta ehdottanut valittavaksi edustajat J.F.Aallon ja Itkonen. Kun Aalto ilmoitti ehdottomasti keeltäytyvänsä valittiin lähetystöön Itkonen ja Toivonen. Lähetystö tulee antamaan selostuksen toimistalle ryhmälle ensitilassa.

5 §.

Ryhmän toi-

minnan yh-

tenäistyt

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta otettiin keskusteltäväksi kysymys eduskunnassa esille tulevien asioiden ennako-valmistelusta ryhmän yhtenäisemmän esiintymisen aikaansaamiseksi varten. Valmistus-

valiokunta ehdotti, että sitten kuin eri valiokuntien työsuunnitelmat ovat valmistuneet ja niiden perusteella eduskunnan työsuunnitelma laadittu, otettaisiin asia asialta ryhmässä valmisteltavaksi, mikäli jotain asiaa ei katsota voitavan valiokunta ryhmän vataan jättää.

Puheenjohtaja laajemmassa puhevuorossaan teki lähemmin selkoa kysymyksen yksityiskohtaisemmasta järjestämisestä.

Keskustelun kuluessa todettiin asiain valmisteluun ja käsitteilyyn nähdessä nykyään esiintyvän hyvin huomattavia puutteita ja toivottiin yleensä asian järjestämistä paremmalle kannalle. Varsinkin huomautettiin puhevuoroissa siitä hajanaisuudesta, joka suuressa valiokunnassa asioita käsitellessä usein esiintyy, johtuen tästä siitä että jäsenet jäävät pois tärkeidenkin asioiden esillä olojaksi.

Kun valiokunnan ehdotuksesta poikkeavia ehdotuksia ei tehty, todettiin ryhmän päätöksenä asiassa seuraavaa:

- 1) että tärkeimmistä asioista ennen niiden joutumista erikoisvaliok. ryhmiin, suoritetaan ryhmässä ennakovalmistelu;
- 2) että erikoisvaliokunnat keskuudessaan valmistelevat kaikki esille tulevat asiat ja erimielisyyksien ilmetessä alistavat asian ryhmän ratkaistavaksi;
- 3) että suuren valiokunnan sos.-dem. jäsenet muodostavat samoin kuin muissakin valiokunnassa valiokuntaryhmän, joka valmistelee esille tulevat asiat ja tulee suuren valiokunnan sos.-dem. ryhmän tarvittaessa pyytää erikoisvaliokunnan puolesta selostuksia sellaisiin kysymyksiin nähdessä, joissa epäselvyyttä ilmenee.

6 §.

Edustaja Sirolan ehdotuksesta ryhmä päätti asettua vastustamaan kotimaisen viljan viljelemisestä suoritettavien palkkioiden sääntämistä.

7 §.

Toivosen ehdotuksesta otettiin käsiteltäväksi kunnallislaki- Kunnal-
muutoksia koskeva lakisarja, joka tulee piakkoin suuren valio-
kunnan käsiteltäväksi. lislait:

Asiaa selosti Itkonen, mainiten että aikaisemmin on ryhmä päättänyt asettua 2 vuotisen vaaliväliajan kannalle, jolloin valtuutettujen toimiaika tulisi olemaan 4 vuotta. Myöhemmin on kuitenkin ryhmän keskuudessa asetettu 3 vuotisen vaaliväliajan ja 3 vuotisen vallikauden kannalle. Suositteli ryhmälle laki- ja talousvaliokunnan sos.-dem. jäsentenkin yksimielisesti hyväksymää mietintöä.

Asiasta sukeutui laajempi keskustelu, joka pääasiassa koski vaalikautta ja vaalien väliajan pituutta ja esiintyi tällöin sekä 3 vuotisen vaaliväliajan ja 3 vuotisen vaalikauden, että 2 vuotisen vaaliväliajan ja 4 vuotisen vaalikauden puoltajia.

Ryhmä päätti kaikilla äänillä kahta vastaan asettua laki- ja talousvaliokunnan ottaman kannan taakse, eli hyväksyä 3 vuotisen vaaliväliajan ja vaalikauden.

8 s.

Lähet: Bryggari ehdotti, että ryhmä vastaisuudessa vaatisi, että talousarvioehdotusta ei saataisi valtiovarain valiokunnassa ennen eduskunnan suorittamaa lähetekeskustelua ottaa käsiteltäväksi.

Asia jätettiin valmistusvaliokunnan valmisteltavaksi.

9 s.

Lähet: Paasosen ehdotuksesta annettiin valmistusvaliokunnalle valmisteltavaksi kysymys ryhmän kannan määrittämisestä rautatierakennussu-
symyksiin nähden.

Kokous päättyi kello 9,50 i.p.

V a k u u d e k s i:

Arvi Louhelainen

P ö y t ä k i r j a

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksessa Saaty-
talolla 9 päivänä lokakuuta 1924

kello 7,15 i.p.

Puheenjohtajana toimi varapuheenjohtaja Itkonen ja pöytä-
kirjan laati sihteeri Louhelainen, saapuvilla oli yhteensä 44
ryhmän jäsentä. (Liite n:o 7)

1 §.

Vapautusta eduskuntatyöstä myönnettiin ed. Pensaalle ensi-
tiistain istunnosta puhujamatkan takia; ed. Paasivuorelle 17,
18 ja 19 p:ksi t.k. luentomatkan takia, edustajille Ahlfors,
Aromaa, Pensas ja Rantala täksipäiväksi Tammisaaren pakkotyö-
laitokselle tehtävän matkan takia ja samalla merkittiin että
edust. Paasivuori on kunnallisten tahtaviensa takia estetty tä-
nään ryhmä-kokoukseen saapumasta.

2 §.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaan päätti ryhmä yksi-
mielisesti äänestää kunnallislakeja koskevat muutokset yli
vaalien siinä tapauksessa, etteivät porvarilliset edustajat
suostu hyväksymään sos.-dem. ryhmän jäsenten esittämää endo-
tusta vaalioikeutta koskevan §:n selventämiseksi.

3 §.

Esitettiin edellisessä ryhmäkokouksessa edustaja Bryg-
garin herättämä kysymys siitä, että ryhmä vastaisuudessa aset-
tuisi sille kannalle, että valtion tuot- ja menoarvioehdotusta
ei valtiovarainvaliokunta ennen eduskunnan suorittamaa lähete-
keskustelua saisi ryhtyä käsittelemään.

Valmistusvaliokunta siihen nähden, että B:n ehdotuksen to-
teuttamisella ei ole sanottavaa käytännöllistä merkitystä ja kun
nyt ainakaan ei asiassa voida mitään tehdä, ehdotti, että kysymys
ei täälläkertaakaan antaisi aihetta toimenpiteisiin vaan olisi se
tarpeenvaatiessa myöhemmin, kun kysymys tulee aktueelliseksi, o-
tettava käsiteltäväksi.

Valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

4 §.

Valtiopäivät- Perustuslakivaliokunnan jäsenten taholta herätetty kysymys järjestys: ryhmän kannan määrittämiseksi valtiopäivien alkamis- ja päättämiskolhin näiden, jotka seikat perustuslakimuutosten yhteydessä mainittuissa valiokunnassa ovat käsiteltävänä alaisina, - esitettiin ryhmälle.

Valmistusvaliokunta senvuoksi ettei asiasta ollut esitetty lähempää selostusta, ehdotti asian jätettäväksi edelleen asianomaisen valiokuntaryhmän valmisteltavaksi.

Valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

5 §.

Virkamies- Esitettiin kysymys ryhmän suhtautumisesta virkamiesten eläkelaki: lakiin ja sen hyväksymiseen.

Kysymystä selosti ed. Ryömä, esittäen että prosenttiasteikko olisi laissa saatava sellaiseksi, että se takaisi pienemmän pöytäpalkan saajille suuremman prosenttimäärän kun suuripalkkaisille ja että työläisten eläkkeiden järjestäminen tässä yhteydessä on vaadittava toteutettavaksi. Puhuja ehdotti, että ellei työläisten eläkeasia saada tässä yhteydessä järjestettäväksi, olisi ryhmän asetuttava lakiin näiden hylkäävälle kannalle.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä pysyisi edelleen vaatimuksessaan valtion vakituisten työläisten eläkekysymyksen järjestämiseksi kysymyksessä olevan virkamiesten eläkelain yhteydessä.

Asiasta syntyi laajempi keskustelu, jossa pääasiassa kannatettiin alustajan ja valiokunnan ehdotusta. Ed. Saarinen kuitenkin teki ehdotuksen, että ryhmä hylkäisi tämän lain sillä perusteella, että asetuttaisiin vaatimaan yleistä vanhuuden vakuutusta, jota ehdotusta ed. Setälä kannatti. Niinikään ehdotti ed. Viik, että kommunistiselle eduskuntaryhmälle annettaisiin ryhmän kannasta tieto lähetyksen kautta, jota Aalto J.F. kannatti. Aalto A. oli lain hyväksymisen kannalla, edellyttäen että siihen saadaan eräitä parannuksia.

Loupuksi ryhmä kuitenkin päätti, että ellei lakiin saada rinnastetuksi työläisten eläkeasian järjestämistä, asettuu ryhmä siihen näiden hylkäävälle kannalle.

Ed. Viik'in ehdotus hyljättiin.

6 §.

Lex-Pulkinen: Esitettiin kysymys siitä, miten olisi suhtauduttava presidentin hylkäämään n.s. Lex-Pulkkiseen ja samaa asiaa koskevaan nyt eduskunnallakin jätettyyn hallitukseen hallituksen esitykseen.

Valmistusvaliokunta senvuoksi, ettei sille ollut asiaa lähemmin asianomaisen valiokuntaryhmän taholta selitetty, ehdotti sen lähempää valmistelua varten jätettäväksi pöydälle.

Valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin lyhyen keskustelun jälkeen yksimielisesti.

7 §.

Sotilas-asian valiokunnan jäsenten taholta esitettiin ryhmän Asevel- käsiteltäväksi kysymys ryhmän kannan määrittämisestä asevelvollisuuslakiin tehtävään muut/okseen vollisuus- näiden, jonka muutoksen tarkoituksena on lomien järjestäminen aina 3 kk. ajaksi sellaisille asevelvollisille, jotka sotilaskuntoisuudensa puolesta osoittautuvat lain muu- kehittyneemmiksi muita. tos:

Kysymystä selosti Ampuja, asettuen sille kannalle, että kun ehdotuksen toteuttaminen käytännössä merkitsisi etupäässä suojeluskuntalaisille 3 kk. palvelusajan lyhennystä ja siitä sensijaan muut jäisivät osattomaksi, olisi lakimuutos senvuoksi hyljättävä. Samalla olisi hallitukselta pyydettävä esitystä sotapalvelusajan lyhentämisestä yleensä.

Asiasta syntyi laaja keskustelu, jossa kuitenkin, kun asiaa ei oltu ehditty perusteellisemmin tutkia, ei esiintunut mitään varmaa ehdotusta ryhmän kannaksi, jonka vuoksi, samalla kun käyty keskustelu pidettiin valiokunnalle ryhmältä evästyksenä asiassa, kysymys jätettiin avonaiseksi.

8 §.

Ed. Haloselle myönnettiin lomaa oikeusasioden takia ensi tiistain istunnosta.

Kokous päättyi kello 9 i.p.

V a k u u d e k s i:

Avi Louhevaara

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksessa Säätytalolla 16 päivänä lokakuuta 1924 kello 7 i.p.

Puheenjohtajana toimi Tanner ja sihteerinä Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 48 jäsentä. (Liite n:o 8)

1 §.

Kunnallis-
lait:

Sitten kuin eduskunnassa oli kunnallislakien äänioikeutta koskeva pykälä tullut hyväksytyksi ryhmän esittämässä muodossa, päätti ryhmä valmistusvaliokunnan ehdotuksesta asettua kannattamaan lakimuutosten hyväksymistä.

2 §.

Tullitarif-
fin sovelt.

Otettiin päätettäväksi ryhmän kannan määrittäminen tullitariffin soveltamislakiin.

Valmistusvaliokunnassa oli lakiehdotus ehdotettu sekä hyljättäväksi että hyväksyttäväksi, tullen molemmille puolille sama äänimäärä.

Kysymyksen perusteluja selitti puheenjohtaja, jonka jälkeen ed. Puittinen ehdotti, että lakiehdotus olisi esitettävä hyljättäväksi siitä syystä, että se on saanut hallituksen esitystä huonomman muodon, pitäen puhuja erittäin tärkeänä seikkana sitä lain määritelmää, jossa vakiinnutettaisiin periaate, että kaikki ulkomailta tuotava tavara olisi tullin alainen.

Paasonen, Saarinen ja Harvala kannattavat Puittisen ehdotusta,

Tanner huomautti, että lain 1 §:n ja siihen kohdistuvan vastalauseen voisi kyllä muodostaa suureksikin kysymykseksi, mutta kun sitä ei ole aikaisemmin tehty, katsoi sen nyt olevan vähemmän sopivan. Oli sillä kannalla, että kysymys yleensä ei ole asiallisesti kovin suuresta merkityksestä, koska tullitariffissa tullaan tulimäärät säätämään. Asettui lain hylkäämiseen näiden vastustavalle kannalle.

Helo vastoin Tannerin kantaa piti mahdollisena, että lain 1 §:n johdosta pidetään meteliä ja että sitä voidaan pitää kolmannessa käsittelyssä kun ei ennestään ole tehty, kannatti lain hylkäämistä,

Toimitetussa äänestyksessä päätti ryhmä kaikilla äänillä 4 vastaan äänestää mainitun lain hylkäämiseen puolesta. Lain äänestämistä yli vaalien ei ryhmä sensijaan tule kannattamaan.

3 §.

Otettiin päätettäväksi ryhmän kannan määrittäminen työnvali- Työnvali-
tyslain hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä yli vaalien ää- tyslaki:
nestämisestä. Asian ollessa eduskunnassa esillä oli ryhmän jäsen Helo ehdottanut lain jätettäväksi lepäämään yli vaalien ja ryhmän jäsen Paasivuori oli ehdottanut että lakiehdotus hyljättäisiin.

Valmistusvaliokunta, joka oli asiaa valmistavasti käsitellyt, ehdotti että ryhmä äänestäisi lakiehdotuksen hylkäämiseen puolesta, mutta sensijaan ei kannattaisi lain lepäämään jättämistä.

Asiasta syntyi laajempi keskustelu, jonka kuluessa ed. Helo teki ehdotuksen, että laki olisi jätettävä lepäämään yli vaalien, perustellen ehdotustaan sillä, että lakiin ei ole otettu niitä kansainvälisen työnferenssin päätöksiä, jotka Suomenkin eduskunta on aikoinaan radifioinut, vaan on niihin nähden asetettu päinvastaiselle kannalle.

Huotari ehdotti, että ryhmä päättäisi vastaisuuteen näiden, Yli vaa-
ettei ehdotuksia yli vaalien lykkäämisestä saataisi ryhmän jä- lien ää-
senten taholta tehdä, ellei siitä ryhmä tai valmistusvaliokunta nestäm.
ole ennestään tehnyt päätöstään myönteisesti.

Huotarin ehdotus sai keskustelun kuluessa yleistä kannatusta, samalla kun paheksuttiin sitä, että ryhmä yli vaalien lykkäämisehdotuksen kautta oli saatettu vaikeaan tilanteeseen. Useat puhujat olivat sitä mieltä, että kun kerran ryhmän jäsenten taholta on tehty ehdotus yli vaalien äänestämisestä, olisi sitä ryhmän kannatettava, vaikka itse asia ei olisikaan sen arvoinen.

Toimitetussa äänestyksessä päätti ryhmä huomattavalla äänten enemmistöllä äänestää lain lepäämään jättämisen puolesta.

Ed. Huotarin edellä mainittu ehdotus hyväksyttiin niinkään huomattavalla äänten enemmistöllä.

4 §.

Ryhmä kokouksessa 3/10-24 asetetun, sisäasiain ministerin puheille työväenjärjestöjen toimintavapauksia koskevassa asiassa lähetetyn lähetystön puolesta ed. Toivonen teki selkoa

Työväen
toiminta:

mainitusta käynnistä. Selostaja mainitsi ministerin vastanneen, että hallituksen mielestä sos.-dem. järjestöillä on täydellinen toimintavapaus ja sikäli kun sitä on loukattuna, on se nähtävästi johtunut alempien viranomaisien väärin käsityksestä, koska monien järjestöjen suhteen on epäselvyyttä olemassa. Ministeri oli lupannut antaa alaisilleen viranomaisille selventävät määräykset, sikäli kun hänen tietoonsa tulee, että ne ovat virheellisesti menettelleet. Kuitenkin oli ministeri lausunut, että niinkauaa kun lopullista kommunistisen puolueen pesän selvitystä ei ole voitu suorittaa, ei asian sekavuuden vuoksi tässä suhteessa voida aivan paljoa tehdä.

Samassa yhteydessä esitettiin ed. Huttusen luonnos välikysymykseksi työväenjärjestöjen toimintavapauksien loukkauksien johdosta.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että asiasta välikysymyksen tekemistä varten ryhdytään hankkimaan aineistoa, jonka saatua välikysymys asiasta heti eduskunnalle jätettäisiin, ja että asiaa valmistelevaan asetettaisiin 4-henkinen toimikunta, johon tulisivat Aalto Artturi, Aalto J.F. Leino ja Tainio.

Laaajemman keskustelun jälkeen valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Edustaja Huttuselle päätettiin ryhmän päätöksestä ilmoittaa, että välikysymyksen tekemisestä tulee ryhmä myöhemmin lopullisesti päättämään.

5 §.

Otettiin esille ed. Ailion valmistusvaliokunnassa herättämä kysymys sotalaitoksessa vallitsevista epäkohdista lähemmän selvityksen hankkimisesta ryhmän käytettäväksi. Puheenjohtaja selosti lähemmin kysymystä sen mukaan kuin alustaja oli siitä lausunut valmistusvaliokunnassa.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmän puolesta ryhdyttäisiin hankkimaan kysystä valaisevaa materiaalia sos.-dem. puolue ja nuoris-osastojen kautta, jossa tarkoituksessa niille lähetettäisiin kiertokysely, johon vastaus pyydetäisiin kuukauden kuluessa, että materiaalin saatuaan ryhmä päättäisi niiden käyttämisestä, joko välikysymyksen valmistamiseen tai budjetti keskusteluun tahi molempiin ja että asian valmistaminen annettaisiin 2 henkisen toimikunnan huoleksi ja siihen valittaisiin Ailio ja Tainio.

Valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

6 §.

Ed. Myllymäki oli valmistusvaliokunnalle ^{e/}sittänyt harkittavaksi, olisiko syytä tehdä välikysymystä siitä, että kautta maan on työläiskapinallisten ja vankiloissa kuolleiden hautoja hulikaa- nien ja poliisiviranomaisten toimesta häväisty sekä estetty omaisia osoittamasta vainajilleen mitään kunnioitusta.

Valmistusvaliokunta oli asiaan näiden myönteisellä kannalla.

Ryhmä päätti asiasta välikysymyksen tehtäväksi ja antoi sen valmistelun ja laatimisen ed. Myllymäen tehtäväksi.

7 §.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätettiin eduskunnan kansliatoimikunnalla lähettää kirjelmä, jossa annetaan eduskunnan entisen puhemiehen Antti Oskari Tokoin kuvan palauttamista eduskunnan huoneustoon, josta se ryhmälle tuntemattomasta syystä on muuante siirretty. Tähän katsottiin nyt olevan sitäkin suurempi aihe kun useiden muiden puhemiesten kuvat ovat nyttemmin eduskunnan huoneustoon asetettu.

8 §.

Esitettiin kalastajaliiton kirjelmä, koskeva kalastusmäärärahan lisäämistä.

Kirjelmä päätettiin jättää valtiovarain valiokuntaryhmän huomioitavaksi.

9 §.

Vapautusta eduskuntatyöstä puollettiin seuraaville edustajille: Lonkaiselle isän kuoleman johdosta; ensi perjantain istunnosta; Haveriselle luotomatkojen vuoksi 22 - 28 pksi t.k. ja Bryggarille puhetilaisuuden vuoksi Vaaajakoskella ensi lauantaina.

Kokous päättyi kello 10 i.p.

Vakuudeksi:

Antti Louhevaara

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhman kokouksessa Säätytalolla 21 päivänä lokakuuta 1924 kello 1 j.p.p.

Puheenjohtajan toimi Tanner sihteerinä Louhela. Saapuvilla oli yhteensä 52 ryhmän jäsentä. (Liite n:o 9)

1 §.

Perustus- Sitten kuin edistyspuolueen ja ruotsalaisen puolueen taholta
lakivlk. oli asetettu vaatimaan, että perustuslakivaliokunnan työsuunitel-
työsuu- maa olisi sikäli muutettava, että vaalilain muutosta koskeva laki
nitelma: käsiteltäisiin ensimmäisenä ja sitten toisena perustuslakimuutokset,
oli ryhmä kutsuttu kiireellisesti koolle päättämään tähän vaatimuk-
seen suntaumisesta.

Kysymystä selosti puheenjohtaja, asettuen omasta puolestaan sille kannalle, että ryhmän ei ole mitään syytä kiirehtiä vaalilain käsit-
telyä eikä niinollen yhtyä mainittuun vaatimukseen sen käsittelyn
asettamisesta perustuslakimuutosten edelle.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätti ryhmä yksimielisesti yhtyä
kannattamaan puheenjohtajan esitystä ja asettua siis perustuslaki-
valiokunnan laatiman työsuunitelman sellaisenaan hyväksymisen kannal-
le.

2 §.

Tullitarif- Ed. Aalto J.F., ehdotti, että ryhmä vastoin aikaisempaa päätös-
fin sovel- tavan, päättäisi nyt asettua sille kannalle, että laki tullitariffin
taminen: soveltamisesta olisi jätettävä leppäämään yli vaalien.

Asiasta syntyi vilkas keskustelu, jossa Saarinen ja Reinikai-
nen kannattivat Aallon tekemää ehdotusta, mutta yleisemmin sitä
kuitenkin vastutettiin.

Äänestyksellä kaikilla äänillä 8 vastaan päätti ryhmä pysyä asi-
asta aikaisemmin tekemässään päätöksessä.

3 §.

Henkiraha: Otettiin päätettäväksi, mihin toimenpiteisiin ryhmän taholta
olisi ryhdyttävä senjondosta, että suuri vali okunta on asettunut
henkirahan poistamista koskevaan lakiin nähden hylkäävälle kannalle.

Itkonen selosti asian kulkua suuressa valiokunnassa ja oli
sitä mieltä, että laki eduskunnassa tulee kyllä hyväksytyksi, jon-
kavuoksi katsoi ettei ole tarpeellista asiasta nyt mitään päättää.

Asiasta käytettiin muutamia puhevuoroja, joissa ei kuitenkaan
mitään ehdotuksia tehty, joten asiassa jäätettiin odottavalle kan-
alle.

4 §.

Vapautusta eduskuntatyöstä myönnettiin ed. Setälälle perjan-
tain istunnosta oikeus asioiden vuoksi.

Kokous päättyi kello 1,40 i.p.

V a k u u d e k s i :

Antti Louhela...

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksessa Säätytalolla 23 päivänä lokakuuta 1924 kello 7,20 i.p.

Puheenjohtajana toimi Tanner ja pöytäkirjan laati Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 48 ryhmän jäsentä, jotapaitsi pyynnöstä läsnäolo-oikeus myönnettiin luennoitsija Anni Rinteelle. / Liite 10)

1 §.

Välikysymys: Ryhmäkokouksessa 16/10-24 asetetun komitean puolesta esitettiin Työv. j:n ryhmälle perustelut ryhmän puolesta tehtävää välikysymystä varten, vainot: joka välikysymys tulisi koskemaan työväen järjestöjen kokoontumisvapauksien loukkauksia maassa.

Valmistusvaliokunta oli yhtynyt kannattamaan komitean ehdotusta, että välikysymys asiasta heti tentäisiin, jolloin kysyttäisiin: onko hallitus ryhtynyt tai aikooko ryhtyä toimenpiteisiin: 1) palauttaakseen laillisiin oikeuksiinsa ne työväenjärjestöt, joiden toimintaoikeuksia on loukattu ja 2) turvatakseen yhdistymis- kokoontumis- ja lausuntovapauden vastaisuudessa?

Keskustelussa Vuolijoki, Reinikainen y.m. pitivät välikysymyksen perusteluja liian pitkänä.

Helo ehdotti, että välikysymyksen perustelut koetettaisiin saada siihen muotoon, että niissä ei kävisi ilmi sellainen sävy, että kokoontumisvapauksien loukkaukset ovat olleet laittomia ainoastaan senvuoksi, kun ne ovat kohdistuneet sosialidemokraattisiin järjestöihin. Tätä ajatusta kannatettiin.

Tainio epäili välikysymyksen tekemisen tarpeellisuutta, sillä perusteella, ettei se tuota ensinnäkään mitään tulosta ja sitäpaitsi perustelut ovat liian laihoja.

Aalto J.F. piti kysymystä aiheeltaan ja perusteluiltaankin erinomaisen hyvänä ja kannatti valiokunnan ehdotusta välikysymyksen tekemisestä.

Aalto A., Leino y.m. vastustivat Helon tekemää ehdotusta, koska se vaikeuttaisi kysymyksen hoitamista eduskunnassa ja tarpeettomasti laajentaisi kysymystä, josta syystä se olisi kokonaan uudelleen muodostettava.

Asiasta käytettiin vielä tämän jälkeenkin muutamia väitte-

ly puhevuoroja.

Ryhmä päätti yksimielisesti hyväksyä valmistusvaliokunnan ehdotuksen asiassa ja antoi välikysymyksen sanamuodon lopullisen stiliseerauksen asiassa toimineen komitean tehtäväksi, jonka tulee siinä suhteessa keskustelun kuluessa lausutut huomautukset ottaa mahdollisuuden mukaan huomioon.

Edelleen ehdotti valiokunta, että välikysymyksen allekirjoittamista ei ryhmän puolesta tarjota kommunistiselle eduskuntaryhmälle, mutta saavat he siihen tilaisuuden sen jälkeen kun kysymys on pantu pöydälle valtiopäiväjärjestyksen mukaisesti, jos niin haluavat.

Valmistusvaliokunnan ehdotus tässäkin kohden hyväksyttiin yksimielisesti.

2 §.

Ryhmä päätti pyynnöstä ottaa vastaan Suomen maalaiskansakouluopettajien lähetystön. Lähetystöt:

Lähetystön puolesta yksi sen jäsenistä esitti ryhmälle, että ryhmä myötätunnolla suhtautuisi kansakouluopettajien kalliinaajan lisäyksien korottamiseen samoin ikäisien suhteen ja edelleen, että opettajien eläkekysymys myöskin opettajille mahdollisimman edullisesti järjestettäisiin. Lähetystön puolesta jätettiin ryhmälle asiaa koskeva kirjelmä.

Ryhmän puolesta vastasi lähetystölle puheenjohtaja Tanner, huomauttaen, että ryhmä on ennekin koettanut mahdollisuuksien mukaan kansakouluopettajien asemaa parantaa ja tulee edelleenkin kiinnittämään asiaan tarpeellista huomiota.

Ryhmälle jätetty kirjelmä annettiin valtiovarain valiokunnan soso.-dem. jäsenten huomioitavaksi.

3 §.

Esitettiin Työväen urheiluliiton kirjelmä 20/10-24, koskeva urheilutarkoitukseen eduskunnan myönnettävän marrärrahan korottamista. Kirjelmät:

Kirjelmä päätettiin jättää valtiovarain valiokuntaryhmän käytettäväksi asian käsittelyn yhteydessä.

4 §.

Esitettiin Salon ja Uskelan raittiuslautakuntien y.m. rait-

tiusjärjestöjen kutsuman kansalaiskokouksen kirjelmä 23/10-24, jossa esitetään eduskunnalle vaatimus kieltolain voimassa pysyttämisestä ja riittävien määrärahojen varaamisesta kieltolain valvontaa varten. (Liite n:o 11)

5 §.

Lähte:

Tainion ehdotuksesta otettiin keskusteltavaksi kysymys asevelvollisille myönnettävistä lomista annettiin laki ehdotukseen suhtautumisesta.

Kysymystä selosti Tainio, ehdottaen, että laki ehdotettaisiin jätettäväksi lepäämään yli vaalien.

Asia lähetettiin valmistusvaliokuntaan ehdotuksen tekemistä varten.

6 §.

Ennakkoval-

mistelur:

Ryhmän aikeisemmin tekemän päätöksen nojalla ehdotti valmistusvaliokunta ryhmän päätettäväksi, että eri valiokuntien sosialidemokraattisia ryhmiä kehoitetaan käymään läpi nyttemmin vahvistetun työjärjestyksensä ja esittämään sieltä tärkeimmät asiat valmistusvaliokunnalle alustettuina valmistavaa ryhmäkasittelyä varten ja että seuraavaan ryhmäkokoukseen tällaiset esitykset velvoitettaisiin antamaan lakivaliokunta ja perustuslakivaliokunta.

Valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kokous päättyi kello 8,45 i.p.

V a k u u d e k s i:

A. Louhelainen

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksessa saadulla 5 päivänä marraskuuta 1924 kello 10 a.p.

Buheenjohtajana toimi varapuheenjohtaja Itkonen ja pöytäkirjan laati A. Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 35 ryhmän jäsentä. (Liite n:o 12)

1 §.

Otettiin päätettäväksi ryhmän kannan määrittäminen valtion Eläkelaki virkamiesten eläkelakiin nähden.

Valmistusvaliokunta, jonka valmisteltavana asia oli ollut, ehdotti, että ryhmä ensitilassa koettaisi ajaa läpi eläkemääriin nähden sitä kantoa, joka sisältyy valtiovarain valiokunta-ryhmän vastalauseeseen: toisessa sijassa olisi ryhmän kannatettava 66 % eläkettä ja 40,000 mk:n korkeinta eläkemäärää. Edelleen ehdotti valmistusvaliokunta, että lain 1 §:n säännökset laajennettaisiin sillä tavalla, kuin ed. Helo y.m. mainittuun valtiovarain valiokunnan lausuntoon liittämässään vastalauseessa on esittänyt. Nimitäin, että eläke tulisi käsittämään myöskin valtion palveluksessa olevat työläiset.

Keskustelussa yleisesti kannatettiin valiokunnan ehdotuksia ja lausuttiin sellainen käsitys, että laki olisi äänestettävä yli vaalien, ellei sitä saada ulotetuksi käsittämään myöskin valtion työläiset.

Pensas ehdotti, että eläkemäärä laskettaisiin 50 % pohjapalkasta ja alimman eläkkeen määrä asetettaisiin 6000 markaksi ja korkeimmaksi eläkkeeksi määrättäisiin 30,000 mk. Tätä ehdotusta Rantala kannatti. Saarinen kannatti valiokunnan ehdotuksia muissa kohden mutta vastusti yhtymistä 66 % eläkkeen kannattamiseen.

Welling lausui pahoittelunsa muutamien, keskustelussa käytettyjen puhevuorojen johdosta, joissa hänen mielestään oli sopimattomasti arvosteltu ed. Pensaen rehellisessä tarkoituksessa tekemää ehdotusta.

Valmistusvaliokunnan ehdotus julistettiin hyväksytyksi.

2 §.

Tulo- ja Ryhmän kannasta tulo- ja omaisuusverolain muutoslakiin näh-
omaisuusten, päätettiin valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että
verolakiryhmä kannattaa yksimielisesti valtiovarainvaliokunnan sociali-
demokraattisen jäsenten, asianomaiseen metintöön liittämää vas-
talausetta.

Kokous päättyi kello 11 a.p.

V a k u u d e k s i :

Ant. Louhevaara

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen edus-
kuntaryhmän kokouksessa Säätytalolla,
6 päivänä marraskuuta 1934 kello 7 i.p.

Puheenjohtajana toimi varapuheenjohtaja Itkonen ja sihteeri-
nä A. Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 44 ryhmän jäsentä. (Lii-
te n:o 13)

1 §.

Esitettiin ed. Vuolijoen valmistusvaliokunnassa herättämä ky- Outo-
symys välikysymyksen tekemisestä Outokumpu-asiassa. kumpu-

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ed, Vuolijoelle myönnettäisi- kysymys:
siin oikeus tehdä asiasta välikysymys.

Vuolijoki selosti kysystä, mainiten mm. seuraavaa: Outokum-
musta saadaan raaka-aine valtion, Lappeenrantaan sijoitettuun rikki-
happotehtaaseen. Outokummun tuotanto on ollut pientä ja suppeaa, jon-
tuen tämä pääomien puutteesta. Tuotanto ei ole kyennyt tyydyttämään
mainitun rikkihappotehtaan tarvetta vaan on täytynyt hankkia raaka-
ainetta muualta aina Espanjasta saakka. Pääomien puute johtuu siitä,
että kun yrityksen omistajina on tasan valtio ja t:mi Hachmann, ei
kumpikaan ole halukas yritystä riittävästi rahoittamaan. Näihin saak-
ka on rahoittaminen pääasiassa ollut Hachmannin asianan, mutta nyt
ei enää Hachmannikaan ole halukas siihen, joten Outokumpu uhkaa jou-
tua seisomistilaan. Katsoen olosuhteisiin ja kaivoksen tuotanto-
mahdollisuuksiin, on kaivoksen kannattavuus taattu, kun vaan se
saadaan laajempaan toimintaan järjestetyksi. Hachmann on tehnyt val-
tiolle tarjouksen, että valtio ostaisi hänen osuudensa sekä kaivok-
sessa, että yhtiössä, jonka hoidossa kaivo on ollut, vaatien osuu-
destaan osakemyhtiössä 7,5 miljoonaa ja kaivos-osuudestaan 10 miljo-
onaa markkaa, joten koko kauppahinavaatimus on 17,5 milj. markkaa.
Kun valtioneuvosto ei pääse yksimielisyyteen kaupasta, on asia tälläket-
taa umpikujassa, josta sitä olisi koetettava välikysymyksen kautta
saattaa taas esille. Kysymys on sitakin tärkeämpi, kun on vaara o-
lemassa, että Hachmannin osuus joutuu ulkomaalaisten käsiin, jonka
jälkeen siitä valtio saisi, jos sen haluaisi lunastaa, maksaa pal-
jon enemmän. Tämänhella tuottaisi kaivoksen joutuminen seisomis-
tilaan, sekä valtiolle rahallista, että yleistä kansantaloudellista
tappiota.

Aalto, A. ja Aromaa y.m. kannattivat valmistusvaliokunnan ehdotusta.

Voionmaa oli sitä mieltä, että Outokummun tuotannolla ei tule olemaan suurempaa yleismaailmallista merkitystä, vaan että tätä kysymystä on käsiteltäväkin oman maan tarpeiden tyydyttämistä silmälläpitäen ja siitä syystä juuri, että oman maan tarpeet vaativat Outokummun tuotannon laajentamista, asettui puhuja kannattamaan valmistusvaliokunnan ehdotusta.

Bryggari epäili koko Outokumpu-yrityksen kannattavuutta ja ilmoitti, ettei hän tule kannattamaan välikysymystä.

Kun asiasta oli käytetty mutamia polemisia puhevuoroja, päätti ryhmä yksimielisesti, ~~että~~ oikeuttaa ed. Vuolijoen laatimaan ja eduskunnalle nimessään jättämään asiasta välikysymyksen.

2 §.

Valtiopäivä- Ennakkovalmisteluun esitettiin perustuslakivaliokunnan puo-
väjärjest. lesta valtiopäiväjärjestyksen uudistamista koskevan lain eräät
uudistus: §:t.

5 §: Porvariston taholta endotetaan, että pykälään otettaisiin määräys siitä, että valtion verojen maksamatta jättäminen aiheuttaisi valtiollisen äänioikeuden menettämisen. Valiokuntaryhmä ja valmistusvaliokunta ehdottavat, että ryhmä asettuisi ~~tässä~~ tässä kohden sille kannalle, että tällaista määräystä ei olisi lakiin otettava, ja että ellei sitä voida estää, ryhmä päättää estää lain voimaan tuleminen.

Valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin.

11 §: koskeva ministerin edustajanaolo-oikeutta, oli kondannut valiokuntaryhmässä erimieliä, ollen toiset sillä kannalla, että ministerin olisi erottava edustajatoimestaan siksi kun ministeritoimi kestää ja tilalle olisi varajäsen kutsuttava, kun taas toiset valiokuntaryhmän jäsenet ovat olleet sitä mieltä, että ministerin olisi pysyttävä edustajana ministerinä ollessaankin.

Valmistusvaliokunta oli sitä mieltä, että ministerille olisi varattava oikeus saada vapautusta edustajatoimesta siksi kun ministeritoimi kestää, mutta pakkoa eroamiseen ei olisi säädettävä.

Lyhyen keskustelun jälkeen ryhmä päätti yhtyä valmistusvaliokunnan kantaan.

14 §: Valmistusvaliokunta ehdotti, että tämän §:n määräykset edustajan vapauksiin näiden laajennettaisiin sikäli, että edustajaa ei voitaisi asettaa syytteeseen eduskunnan ulkopuolellakaan lausumistansa, yleisiä ~~asioita~~ koskevista ajatuksista. Valiokuntaryhmä ei tässä kohden ole ollut yksimielinen.

Keskustelussa Aalto A. ja Viik ym. olivat sitä mieltä, että näin laaja vapauksien säätäminen johtaisi käytännössä kohtuuttomuuksiin ja voisi muodostua kansanvallallekin vaaralliseksi, jonka vuoksi sellaista edustajan oikeuksien laajentamista vastustettiin.

Leino, Lehtokoski, Myllymäki, ym. puhevuoroissaan kannattivat valmistusvaliokunnan ehdotusta asiassa.

Toimitetussa äänestyksessä päätti ryhmä 20 äänellä 8 vastaan hyväksyä valmistusvaliokunnan ehdotuksen, jonka mukaan siis mainittujen oikeuksien laajentaminen olisi lakiin sovellettava.

20 §: Valiokuntaryhmä valmistusvaliokunnan kannattamana ehdotti, että eduskunnan istuntokausi määrättäisiin uudessa valtiopäiväjärjestyksessä alkavaksi 1 päivänä lokakuuta ja istuntokausi jaettavaksi kahtia. Tästä myöskin ^{9/} jätuiksi, että valtion varainhoitovuosi siirtyisi alkavaksi puolivuoden vaihteessa.

Ryhmä päätti yksimielisesti hyväksyä valiokuntaryhmän ja valmistusvaliokunnan yhteisen kannan asiassa.

70 §: Valiokuntaryhmä ja valmistusvaliokunta ehdottivat, että §:ään tuleva, maanrajojen supistamista koskevan päätöksen tekemisestä annettava määräys saisi sen muodon, että maanrajojen supistamisesta mahdollisessa rauhanteossa tai muussa sellaisessa tapauksessa saadaan ratkaista yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Ryhmä päätti yhtyä tähän ehdotukseen.

84 §: koskeva pankkivaltuusmiesten asettamista oli sekä valiokuntaryhmässä, että valmistusvaliokunnassa kondannut erimieliä, josta syystä valmistusvaliokunta ehdottikin asian ratkaisemisen jätettäväksi valiokuntaryhmälle. Kuitenkin ilmeni, että valmistusvaliokunnan enemmistö on omaksunut sen kannan, että sekä yhdeksän- miehen pankkivaltuusto, että 3-miehenen pikkuvaltuusto valittaisiin välittömästi eduskunnan valitsijamiesten kautta.

Ryhmä päätti hyväksyä tämän valmistusvaliokunnan enemmistön kannan.

Aalto A. ilmoitti, ettei hän tule äänestämään eduskunnassa ryhmän päätöksen mukaisesti 14 §:ään nähden, koska hän on periaatteessa eriaavalla kannalla.

3 §.

Lex Pulk- Valmistelevasti käsiteltäväksi otettiin lakivaliokunnan sos-,
kinen II. dem. ryhmän esittämä kysymys suhtautumisesta hallituksen esitykseen, joka on annettu presidentin hylkäämän n.s. Lex Pulkkinen tilalle. Valiokuntaryhmän puolesta selosti kysymystä ed. Leino, tullen siihen lopputulokseen, että uusi hallituksen esitys on joissain suhteissa sen verran parempi aikaisempaa lakia, että ryhmän olisi asetuttava sen kannalle.

Ilmoitettiin, että valmistusvaliokunta on yhtynyt alustajan ehdotukseen.

Lyhyen keskustelun jälkeen ryhmä päätti hyväksyä alustajan ja valmistusvaliokunnan ehdotuksen asiassa.

4 §.

Valiky- Aalto J.F. esitti, että ryhmä ottaisi päättääkseen viimeis-
symyskes- sen väläkysymyskeskustelun selostusten täydentämisen sanomaleh-
kustelun dissä, koska se oli puoluelendissä ollut puutteellinen. Ehdotti,
selostam. että ryhmän puolesta annettaisiin puoluelendille julaistavaksi täydellinen selonteke väläkysymys-keskustelusta ja sitä selostusta laatimaan valittaisiin 3-miehinen toimikunta.

Itkonen huomautti, että ryhmän sääntöjen mukaan pitäisi asia olla ensin valmistusvaliokunnan käsiteltävänä ja sitten vasta voisi ryhmä siitä päättää. Piti välttämättömänä, ettei valmistusvaliokunta asiassa kokonaan sivuutettaisi. Tätä ehdotusta kannatettiin.

Asiasta syhtyi laajempi keskustelu, jossa yleisesti paneksuttiin puutteellista, mainitun väläkysymys-keskustelun referointia puoluelendissä ja erilaisia arveluja syistä, jotka siihen ovat mandollisesti vaikuttaneet. Samoin asian korjaamiseksi tehtiin useita erilaisia ehdotuksia, joista yksikään ei kuitenkaan saavuttanut yleisempää kannatusta. Tästä syystä puheenjohtaja Itkonen yhteenvetona keskustelun kuluessa lausutuista ajatuksista teki seuraavan ehdotuksen: ryhmä päättää jättää valmistusvaliokunnan tehtäväksi, laatia lyhyen asiaa valaisevan johdannon, jalla varustettuna ed. Leinon ja Myllymäen eduskunnassa pitämien puheiden pääsisältö annetaan puoluelendille julaistavaksi, sikäli kun ne eivät jo ole

väläkysymyskeskustelua tarpeeksi laajasti selostaneet.

Itkosen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kokous päättyi kello 10,30 i.p.

V a k u u d e k s i:

Arvi Launis

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhman kokouksessa Säätytalolla 10 päivänä marraskuuta 1924 kello 7 i.p.

Puheenjohtajana toimi Tanner ja sihteerinä Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 36 ryhmän jäsentä. (Liite n:o 14)

Pyynnöstä saivat läsnäolo-oikeuden Martta Salmela ja V. Rupli.

1 §.

Vaalilain- Valmistusvaliokunta oli kokouksessaan 7 päivänä marraskuuta käsitellyt kysymystä ryhmän kannan määraamisestä vaalilain muutoksia koskevaan lakiin näiden ja päättänyt 8 äänellä 4 vastaan ryhmälle ehdottaa, että ryhmä asettuisi vastustamaan vaalilain muutosta mikäli se koskee edustajaperusteita ja valintajärjestystä.

Viik lausui käsityksensä olevan sen, että puoluesäännöt velvoittavat hyväksymään kysymyksessä olevan uudistuksen. Uudistuksen kautta saavutettaisiin suurempi suhteellisuus, jota puolueen taholta on ainoitandottu puolustaa. Vaikkapa muutoksen toteuttaminen tuottaisikin puolueellemme toistaiseksi häviötä, olisi se siitä huolimatta hyväksyttävä. Puhuja huomautti siitä tilanteesta, joka voisi syntyä nykyisen järjestelmän vallitessa siitä että vaikka puolueemme saavuttaisikin eduskuntaenemmistön, ei puolueemme takana kuitenkaan olisi äänestäjien enemmistöä.

Sventorzetaki vetosi siihen, että työväki on aina kannattanut mahdollisimman täydellisen suhteellisuuden aikaan saamista yleisissä vaaleissa. Piti ikävänä asiana, jos sosialidemokraattinen ryhmä asettuu nyt tähän uudistukseen näiden kielteiselle kannalle. Lausui olevansa siinä uskossa, että tästä kannanotosta johtuisi puolueelle vahinkoa.

Bryggari vastusti vaalilain muuttamista, koska porvaristo todennäköisesti tahtoo tässä ajaa omia vissejä tarkoituksiansa saadakseen työväen edustusta heikkenemään ja porvarillisten puolueiden yhteistyön entistä kiinteämmäksi. Saarinen oli samalla kannalla.

Helo, Aalto J.F. Y.m. totesivat että vaalikakimme ei kaikissa muissakaan suhteissa vastaa täydelleen kansanvallan vaatimuksia, esimerkiksi äänioikeusrajaan ja erinäisiin muihin rajoituksiin näiden, jonka vuoksi ei ole syytä mennä tällä kysymyksessä olevalla uudistuksella yhä enemmän vähentämään työväestön edustuksen määrää.

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhman kokouksessa Säätytalolla 13 päivänä marraskuuta 1924 kello 7 i.p.

Puheenjohtajana toimi varapuheenjohtaja Itkonen ja pöytäkirjan laati A. Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 47 ryhmän jäsentä. (Liite n:o 15)

1 §.

Vapautusta eduskuntatyöstä puolestettiin seuraaville edustajille: Koposelle toistaiseksi sairauden vuoksi; Viikille ensi launtaiksi ja maanantaina^{n/} lutojen ja kunnallisten tehtävien vuoksi; Leinolle maanantaiksi perneessä sattuneen sairauden vuoksi.

2 §.

Ryhmä otti vastaan Impilahden rautatielähetystön jäsenen hra Lähetys-Salmen, joka esitti että ryhmä koettaisi myötävaikuttaa siihen, että Impilahden ratarakennushanketta joudutettaisiin.

Puheenjohtaja vastasi ryhmän puolesta, että ryhmä tulee tarkasti ottamaan huomioon ne näkökohdat, joita puhuja oli esittänyt ja tulee mahdollisuuksien mukaan asiaa edesauttamaan.

3 §.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaan päätti ryhmä menettelytavasta tulevassa presidentinvaalissa mielipiteenään puolueenvastavoston tietoon saattaa seuraavaa:

1) äänestää omaa endokasta ensimmäisessä ja ehkä toisessakin äänestyksessä;

2) ei ole pyrittävä saamaan omaa endokasta presidentiksi;

3) kannatettava ratkaisevassa äänestyksessä kansanvaltaisempaa porvariendokasta taantumusmielen voittamiseksi, jos ero näiden välillä on huomattava.

Samassa yhteydessä päätti ryhmä valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti ja Sosialidemokraattisen puolue-toimikunnan asiaa koskevan kirjelman (Liite n:o 16) johdosta toimittaa keskuudessaan lippuäänestyksen presitenttiehdokasehdokkaista.

Äänestyksen tulos oli seuraava: tuomari Väinö Tanner 18 ääntä; maisteri Väinö Vuolijoki 12 ääntä; professori Väinö ~~Vuolijoki~~ Voionmaa 11 ääntä sekä edustaja Matti Paasivuori ja tohtori Johan

Helo molemmat 1 äänellä.

Äänestyksen tulos saatetaan puolueuseuvoston tietoon, mutta muuten pidetään julkaisematta.

4 §.

Ryhmän edustajat: Suomen sosialidemokraattisen puolueen puolueuseuvoston kokoukseen, joka pidetään Helsingissä 16 päivänä marraskuuta 1924, valittiin ja valtuutettiin ryhmän edustajaksi edustaja Hannes Ryömä.

5 §.

Sotilaslakimies: Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ryhmä ehdottaa sotilaslakimieslain äänestettäväksi yli vaalien ja ellei siihen riittävää äänimäärää saavuteta, ehdotetaan laki hyljättäväksi.

6 §.

Eläkelaki: Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ryhmä, senjohdosta, että virkamiesten eläkelakiin oli ryhmän vaatimuksen mukaisesti saatu määräys työläistenkin eläkkeistä, asettua mainittuun lakiin näiden hyväksyväille kannalle.

7 §.

Tv. tapaturmavakuutuslaki: Työväen tapaturmavakuutuslakiin näiden ehdotti valmistusvaliokunta, että ryhmä asettuisi puoltamaan sitä suuntaa, jonka mukaan vakuutustoimen hoito ja maksujen periminen keskitettäisiin valtion haltuun etupäässä valtion verotuslautakuntien käsiin.

Kysymystä selosti laajemmassa puhevuorossaan Itkonen, huomauttaen niistä kolmesta pääsuunnasta, jotka kysymyksessä olevan lain suhteen ovat esiintyneet, mutta joista n.s. Kivimäen linja on myöhemmin rauennut. Puhuja oli omasta puolestaan samalla kannalla kuin valmistusvaliokuntakin, sisältyen tähän kantaan se, että suuremmat työnantajat vakuuttaisivat työläisensä välittömästi vakuutuslaitoksissa kun sensijaan pienet työnantajat tekisivät vakuutuksen valtion verotuslautakuntien kautta, joille myöskin näiden pienten työnantajien työläisten vakuutusmaksujen kantaminen jäisi.

Paasivuori piti Itkosen ja valmistusvaliokunnan suosittelemaa suuntaa mahdollisena toteuttaa, koska se tietäisi uuden valtion viraston perustamista ja siihen ei porvaristo tule suostumaan. Oli sitä mieltä, että kuntien on osallistuttava tähän vakuutustoimen käytännölliseen hoitamiseen.

Voionmaa totesi, ettei asialla ole suurtakaan käytännöllistä merkitystä, eikä tulisi tuottamaan sanottavaa vahinkoa puolueellemme. Kysymys sensijaan on oikeudellinen ja meidän velvollisuudemme on valmistaa tilaisuus mahdollisimman laajan suhteellisuuden aikaansaamiselle. Mainitsi esimerkkejä kristillisen työväen puolueen ja ruotsalaisen puolueen asemasta nykyisen järjestelmän vallitessa. Kannatti Viikin ehdotusta, että vallialin muutos hyväksyttäisiin.

Aromaa, Piippo y.m. yhtyivät lausunnoissaan valmistusvaliokunnan kantaan.

Itkonen lausui, että huonoa asiaa ei voi kunnollisesti puolustaa. Mainitsi siitä esimerkkejä erinäisistä vastustajien lausunnoista Piti oikeudenmukaisimpana, että uudistuksen toimeenpaneminen hyväksytään.

Asiasta käytettiin vielä joukko polemiikki puhevuoroja, joissa sekä kannatettiin että vastustettiin vaalilain muuttamista.

Toimitetussa äänestyksessä päätti ryhmä 22 äänellä 11 vastaan asettua vaalilain uudistamista kysymyksessä olevassa suhteessa vastustamaan.

Sventorzetski ilmoitti, ei voivansa valiokunnassa olla tätä ryhmän kantaa puolustamassa.

Tämän ilmoituksen johdosta ryhmä päätti, ettei valiokunnasta eroamiset saa tämän asian vuoksi tulla kysymykseenkään, vaan saavat ne, jotka eivät periaatteellisista syistä voi ryhmän päätökseen yhtyä, jäädä pois valiokunnan siitä istunnosta, jossa asia päätetään, jolloin kuitenkin varajäseniä on kaskettava tilalle,

2 §.

Esitettiin puoluetoimikunnan kirjelmä 4/11-24, koskeva presidentti-endokkaan asettamista.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä toimittaisi lippuäänestyksen endokkaista ja ilmoittaisi äänestyksen tuloksen puolueuseuvoston kokoukselle.

Ryhmän vajalukuisena koossa olon vuoksi päätettiin äänestyksen toimittaminen jättää seuraavaan kokoukseen.

3 §.

Senjohdosta, että ryhmän jäsenten keskuudessa on esiintynyt kurittomuutta eduskunnan ja valiokuntien istunnoihin saapumiseen nähden, päätti ryhmä valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukai-

sesti:

- 1) että ryhmän jäsenet velvoitetaan säännöllisesti saapumaan eduskunnan istunnoihin ja ottamaan osaa äänestyksiin, mikäli ei lupaa poissa olemiseen ole myönnetty.
- 2) että eduskunnassa toimitettaviin äänestyksiin osanottamisen tarkastaminen järjestetään siten, että ryhmän sihteeri asettaa ryhmän jäsenistä kaksi kerrallaan toimimaan tarkastajina ja tekemään merkintoja äänestyksistä poissaolevista ryhmän jäsenistä.
- 3) että suuren valiokunnan ryhmä järjestää keskuudessaan samantapaisen tarkkailun ja laiminlyöntien muistiin merkitsemisen.
- 4) että jos erikoisvaliokunnissa kurittomuutta esiintyy, on siitä valiokunnan toisten jäsenten ryhmälle tai sen virkailijoille annettava asian mukainen ilmoitus ja
- 5) että kurittomuuteen syypäät eduskajat ilmoitetaan asianomaisten piiritoimikuntien tietoon.

Kokous päättyi kello 8,40 i.p.

V a k u u d e k s i :

Arvi Louhevaara.....

Bryggari, Aalto A. y.m. yhtyivät Paasivuoren kantaan.

Helo ehdotti, että ryhmän olisi ajettava valtion huoleksi vakuumustoimen saattamista, mutta ei kuitenkaan asetettava sitä ehdotomaksi vaatimukseksi, vaan hyväksyttävä kunnallinenkin linja ennen kuin laki hyljätään.

Itkonen huomautti, että mitään asiallista syytä ei voida valtion linjaa vastaan esittää, joten piti sitä oikeana. Vastaili ed. Paasivuoren ja Aallon lausunnoihin.

Leinonen piti välttämättömänä pahana hyväksyä kunnallinen linja koska porvaristo ei tulisi muuten lakia hyväksymään.

Kontula tahtoi lähempää selvyyttä molempien linjojen hyvistä puolistä, voidakseen sitten päättää kumpi niistä olisi hyväksyttävä.

Harvala yhtyi Paasivuoren y.m. kantaan asiassa ja huomautti, että kunnilla on kaikki tarvittavat elimet niitä tehtäviä varten, joita niille tämä laki tulisi aiheuttamaan, kun sensijaan valtion tulisi perustaa sitä varten uusi virasto.

Leino huomautti, että on asetettava pääkysymykseksi lain aikaansaaminen ja jätettävä linjakysymys toiselle tilalle. Yhtyen siis pääasiassa Helon ehdotukseen.

Asiasta käytettiin vielä muutamia polemiikki puhevuoroja, jonka jälkeen ryhmä päätti 19 äänellä 3 vastaan, osan ryhmästä pidättyessä äänestyksessä, hyväksyä Helon ehdotuksen.

Aalto A. ja Bryggari ilmoittivat päätöksen johdosta vastalauseensa.

Kokous päättyi kello 8,30 i.p.

V a k u u d e k s i :

Arvi Louhevaara.....

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksessa Säätösalilla 20 päivänä marraskuuta 1924 kello 7 i.p.

Puheenjohtajan toimi varapuheenjohtaja Itkonen ja pöytäkirjan laati sihteeri Louhelainen. Saapuvilla oli yhteensä 49 ryhmän jäsentä. (Liite n:o 17)

1 §.

Laki viljan- Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ryhmä yksi-
viljel. mielisesti lain kotimaisen viljanviljelyn palkitsemisesta pää-
palkitsem. nestää yli vaalien ja ellei siihen riittävää määrää saada, eh-
dottaa laki hyljättäväksi.

2 §.

Kansakoulu- Otettiin esille kysymys maalaiskansakouluopettajien palkkauk-
opettaj. sen korottamisesta, johon näiden valmistusvaliokunta ehdotti, että
palkkaus: ryhmän ei ole syytä ryhtyä vastalauseen kautta asiaa ajmaan vaan
annettava asian harrastajien eduskunnassa puoltaa korotuksia si-
käli kun näkevät siihen syytä olevan.

Seppälä ehdotti, että opettajien kalliinaajan lisäysten koroi-
tamisen perusteellisille 2400 mk:lla ja perusteettomille 2000 mk:lla,
otettaisiin valtiovarain valiokunnan valiokunnan sos.-dem. jäsen-
ten vastalauseeseen. Ehdotusta ei kuitenkaan kannatettu, joten se
raukesi.

Ryhmä päätti hyväksyä asiassa valmistusvaliokunnan ehdotuksen.

3 §.

Aviottom. Valmistusvaliokunnalle oli ed. Lehtokoski esittänyt että ryhmä
lasten kääntyisi lakivaliokunnan puoleen anomuksella, että valiokunta ot-
laki: taisi kiireellisesti käsitellä Lehtokosken tekemän eduskunta
esityksen aviottomien lasten lain 22 §:n muuttamisesta sikäli, et-
tä haasteaikaa tulisi jatkamaan.

Valmistusvaliokunta, katsoen siihen, että ehdotettu toimenpi-
den on tavaton eikä nähtävästi tulisi johtamaan mihinkään käytän-
nölliseen tulokseen, ehdotti, ettei esitys ryhmän puolesta antai-
si aihetta toimenpiteisiin.

Lehtokoski, vastoin valmistusvaliokunnan ehdotusta ja muuttaen

ehdotuksensa ehdolliseksi siten, että voitaisiin lakivaliokunnan jä-
senille lausua ryhmän puolesta velvoitus tehdä asian jouduttamisesta
valiokunnassa alote, huomautti asian tärkeydestä ja lain puutteel-
lisuudesta kysymyksessä olevassa kohdassa.

Setälä kannatti Lehtokosken ehdotusta.

Louhelainen selosti valiokunnan päätöksen perusteluja ja huomautti,
että asiassa ei voida kokonaan vallitsevaa epäkontaa korjata yksis-
tään haasteajan pitentämiselläkään, koska monissa tapauksissa las-
ten äidit asettuvat kielteiselle kannalle elatusvelvollisia isä et-
sittäessä.

Leino vastusti Lehtokosken ehdotusta, huomauttaen, että lakiva-
liokunnalla on vahvistetun työjärjestyksen mukaan etualalla paljon
tärkeämpiä kysymyksiä. Yntyi valmistusvaliokunnan ehdotukseen.

Huotari kannatti Lehtokosken ehdotusta.

Myllymäki teki ehdotuksen, että ryhmä velvoittaisi lakivalio-
kunnan sos.-dem. jäsenet tekemään asian kiirentämistä koskevan alot-
teen asianomaisessa valiokunnassa.

Savolainen yntyi Myllymäen ehdotukseen.

Lehto ja Aalto A. samoin.

Sillanpää huomautti siitä että ryhmässä miesten keskuudessa
tällaisista asioista keskustellaan jonkinlaisella ylimielisyydellä,
jota piti sopimattomana. Yntyi Myllymäen ehdotukseen.

Kun Myllymäen ehdotusta ei kukaan vastustanut, päätti ryhmä
velvoittaa lakivaliokunnan sos.-dem. jäsenet toimimaan asian jou-
duttamiseksi valiokunnassa.

4 §.

Ed. Helon tekemän alotteen johdosta ehdotti valmistusvalio- Huive-
kunta että ryhmän taholta ryhdyttäisiin leimaverolain yhteydessä rokysymys:
ajamaan anomusponnista, jolla hallitusta kehoitettaisiin valmistut-
tamaan ja eduskunnalle jättämään esityksen huviveron kunnallistutta-
misesta sikäli, että huviverosta puolet annettaisiin kunnille.

Helo ehdotti, että anomusponnissa olisi ^{e/} kotettava ajaa etu-
sijalla huviveron kokonaan kunnallistuttamista. Huomautti siitä,
ettei tätä kysymystä olisi ryhdyttävä käsittelemään kaupunkien ja
maalaiskuntien välisenä riita kysymyksenä koska se puhujan mielestä
ei sellainen asia ole.

Annala yntyi valiokunnan ehdotukseen, kuitenkin sillä eroi-

tuksella, että huvivero on ensikadessa pyrittävä poistamaan ja ellei siinä onnistuttaisi, sitten ajattelemaan sen kunnallisuuttamista.

Harvala ilmoitti vastustavansa valmistusvaliokunnan ehdotusta, koska hän on huviveron poistamisen kannalla.

Kontula ja Bryggari yhtyivät Harvalan kantaan.

Itkonen huomautti niistä yhä laajenevista tarpeista, joita kunnilla esiintyy ja niiden peittämiseksi olisi otettava jokainen sopiva tulo. Sellainen laatunsa puolesta on juuri huvivero.

Saarinen, Rantala, Sirola, Aalto J.F. yhtyivät valmistusvaliokunnan ehdotukseen. Samoin Leino.

Myllymäki kannatti Harvalan hylkäävää ehdotusta sillä perusteella, että monille maalaiskunnille aiheutuu huviveron kunnallistuttaminen vahingolliseksi, koska veron tuotto on niin perin vähäinen ja jakautuu niin suunattoman epätasaisesti eri kuntien kesken.

Toimitetussa äänestyksessä hyväksyttiin ensiksi Helon ehdotus 25 äänellä, valmistusvaliokunnan ehdotuksen saadessa 14 ääntä. Lopullisessa äänestyksessä tuli Helon ehdotus 27 äänellä hyväksytyksi niitä 15 vastaan jotka annettiin Harvalan hylkaamisehdotuksen puolesta.

5 §.

Vapautusta eduskuntatyöstä anoivat Sventorzetski ensi maanantaiksi puhujamatkan takia ja Sirola ensi lauantaiaksi kunnallisten tentävien takia. Puollettiin.

Kokous päättyi kello 8,30 i.p.

V a k u u d e k s i :

M. L. Linnarsson

P ö y t ä k i r j a

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhman kokouksessa Saaty-
talolla 27 päivänä marraskuuta 1924
kello 7 i.p.

Puheenjohtajana toimi V. Tanner ja pöytäkirjan laati A. Louhe-
lainen. Saapuvilla oli yhteensä 47 ryhmän jäsentä. (Liite n:o 18)

1 §.

Vapautusta eduskuntatyöstä puollettiin seuraaville edustajille:
Rantalalle maanantaiksi opastuskurssimatkan vuoksi. Mustasilalle
4 - 5 päiviksi joulukuuta keskuslautakunnan kokouksen vuoksi. Anna-
lalle lauantai- ja maanantaiksi yksityisasiain vuoksi.

2 §.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ryhmä ottaa vastaan Lähetys-
Pohjois-Karjalan läänin muodostamista ajavan lähetystön. töt:

Ryhmän huoneeseen saapui 18 henkeä käsittävä lähetystö, jonka
puolesta ryhmälle jätettiin asiaa koskeva Valtioneuvostolle jätetty
kirjelmä. (Liite n:o 19) Lähetystön jäsen herra Oravala puhui lyn-
esti läänin muodostamisen tarpeellisuudesta ja niistä syistä, jotka
kiiruntavat kysymyksessä olevan lääninjoon muutosta ratkaistavaksi
ennen varsinaista lääninjoon uudistamista.

Ryhmän puolesta puheenjohtaja Tanner kiitti lähetystöä annetuista
tiedoista ja ilmoitti, että ryhmä ei ~~ole~~ vielä tietenkään asiaa
mitenkään voinut käsitellä, mutta tulee kiinnittämään siihen ~~kaiken~~
tarpeellisen huomionsa.

3 §.

Otettiin esille kysymys huoneenvuokralain hyväksymisestä tai Huoneen-
hylkäämisestä. vuokra-

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä asettuisi lakiin nänden laki:
hylkäävälle kannalle, koska se eduskunnassa saamassaan muodossa ei
vastaa niitä vaatimuksia, joita laille vuokralaisten kannalta asiaa
katsoen on asetettava.

Keskustelussa Leino ja Myllymäki selostelivat laajemmin niita
huononnuksia, joita eduskunnassa oli lakiin hyväksytty ja olivat
sitä mieltä, että laki olisi äänestettävä yli vaalien.

Huotari, Hakkila, y.m. yhtyivät valmistusvaliokunnan endotukseen.

Tämänlaisaksi Saarinen ehdotti, että ryhmä asettuisi kiinteästi lain hylkäämisen kannalle, mutta jättäisi halullisille vapaat kädet ehdottaa laki myöskin lykättäväksi yli vaalien, jota endotusta myös kannatettiin.

Laajan keskustelun jälkeen todettiin ryhmän yksimielisenä päätöksensä, että laki hyljätään.

Aanestettaessa lain lepäämään jättämisestä, päätti ryhmä kaikilla äänillä 12 vastaan, ettei lakia ehdoteta lykättäväksi yli vaalien.

Niinikään kaikilla äänillä 5 vastaan hyljättiin Saarisen endotus.

4 §.

Budgetti- Valmistusvaliokunnan endotuksen jondosta, koskeva budgetti-
kasittely: kasittelyä, päätti ryhmä, että ryhmän jäsenet varovaisesti ja harkiten suhtautuvat budgetti-kasittelyyn;

että määrärahavähennyksiä koskevien ehdotusten tekeminen on sallittua;

että paikallisharrastuksia koskevissa määrärahoissa on ryhmän jäsenillä vapaat kädet;

että porvariston taholta tentyjä määrärahojen supistamis- tai lisäys ehdotuksia on ylipäänsä vastustettava ja

että ryhmän jäsenet välttävät tekemästä ehdotuksia jotka tarkoittavat uusien määrärahojen ottamista menoarvioon tai ensisten i korottamista.

Jos joku ryhmän jäsen haluaa tehdä viimeainnitunlaisia ehdotuksia, on siitä neuvoteltava yhdessä jonkun valtiovarain valiokunnan sos.-dem. jäsenen ja ryhmän johtajan kanssa. Jos asiasta ei päästä yksimielisyyteen siten neuvottelemalla, on kysymys alistettava valmistusvaliokunnan päätettäväksi.

5 §.

Puolustuslaitoksen menoarvion kasittelyn ryhmän puolesta, päätettiin valmistusvaliokunnan endotuksen mukaisesti jättää valtiovarain valiokunnan sos.-dem. jäsenten ja edustajien Tainion ja Ailion hoidettavaksi.

6 §.

Valtiovarain valiokunnan budgetti-mietintöön liittyvän sos.-dem. jäsenten vastalauseen endotusta siitä että menoarvioon varattaisiin 23 milj. markkaa asevelvollisten päivärahojen korottamisesta 1 markalla päivältä, endotti valiokunta puolustettavaksi.

Tainio ilmoitti vastustavansa mainittua määrärahaa ja toivoi, ettei pakkoa sen puolesta äänestämiseen ryhmän jäsenille asetettaisi.

Ryhmä päätti hyväksyä valmistusvaliokunnan endotuksen asiassa.

7 §.

Valtiovarain valiokunnan Budgetti-mietintöön liittyvässä vastalauseessa, jonka ovat sos.-dem. ryhmän jäsenet allekirjoittaneet, endotettua anomusponntta, että eduskunta kehoittaisi hallitusta valmistuttamaan ja eduskunnalle jättämään esityksen 1 miljardin markan suuruisen ulkomaisen lainan ottamisesta asutustoimintaa, asuntojen rakentamista ja rautateitä varten, endotti valiokunta ajettavaksi nimenomaisesti vastalauseeseen mukaisessa muodossa, joten muihin tarkoituksiin otattavaa lainaa asettuisi ryhmä vastustamaan.

Valiokunnan endotusta kannatettiin, jotapaitsi Tanner selosti valtion lainapolitiikkaa ja oli sitä mieltä, että jokaiseen uuteen lainaan on tästäalkaen syytä suhtautua varovaisesti.

Valmistusvaliokunnan endotus hyväksyttiin.

8 §.

Esitettiin Satakunnan raittiuslautakuntien kirjelmä, koskeva kieltolain voimassa pitämistä, joka tiedoksisaatuna merkittiin.

Kokous päättyi kello 8,40 i.p.

V a k u u d e k s i:

Arvi Lounsmäki

Sos.-dem. Eduskuntaryhmän
valmistelu valiokunnan
pöytäkirjat
Vu. 1924.

Pöytäkirja

kirjoitettu sos.-dem. eduskuntaryhmän
valmistusvaliokunnan kokouksessa Säätytalol-
la 1 päivänä toukokuuta 1924 kello 4 i.p.

Saapuvilla olivat puheenjohtaja Tanner jäsenet Ryömä, Leh-
tokoski, Aalto, Itkonen ja Louhelainen, viimeksimainittu sihteerinä.

1 §.

Ryhmän jäsenmaksuksi päätettiin ehdottaa alkavalla vuodella
samaa kuin edellisenäkin, nimittäin 30 mk. jäseneltä kuukaudessa
siltä ajalta kuin eduskuntatyötä kestää.

2 §.

Taloudenhoitaja ilmoitti, että ryhmän varoista on puolueen vaa-
lirahastoon lahjoitettu 5000 mk. ja että entisiä varoja on nyt ryhmäl-
lä järeillä n. 3500 mk.

Tämä ilmoitus päätettiin saatta ryhmän tietoon.

3 §.

Ryhmän virkailijoiden palkkiot määrättiin entiselleen, nimit-
tään sihteerille pöytäkirjojen kirjoittamisesta ryhmäkokoukselta 30
ja valiokuntakokoukselta 15 mk. sekä taloudenhoitajalle 125 mk. kul-
takin istuntokuukaudelta.

4 §.

Ryhmän puolesta tehtävien eduskunta-alotteiden
tarkastaminen päätettiin ehdottaa jätettäväksi valmistusvaliokunnalle.

Kokous päättyi kello 4,30 j.p.p.

Vakuudeksi:

Airi Louhelainen

Pöytäkirja

kirjoitettu sos.-dem. eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksessa Säätytalolla 2 päivänä toukokuuta 1924 kello 6,30 i.p.

Saapuvilla olivat puheenjohtaja Tanner, jäsenet Itkonen, Lehtokoski, Ryömä, Aalto, Hakkila ja Louhelainen, viimemainittu sihteerinä,

1 §.

Ryhmän ehdokaslistaksi eduskunnan valitsijamiesvaalissa päätettiin ehdottaa ryhmän hyväksyttäväksi seuraava: Annala, Lehto, Ailio, Aromaa, Reinikainen, Huotari, Louhelainen, Seppälä, Rapo, Saarinen, Toivonen, Itkonen, Valjakka, Sirola, Saari, Mustasilta, Bryggari, Haverinen ja Aalto. Kokoonkutsujaksi Itkonen,

Kokous päättyi kello 7 ip.

Vakuudeksi:

Antti Louhelainen

Pöytäkirja

kirjoitettu sos.-dem. eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksessa Säätytalolla 5 päivänä toukokuuta 1924 kello 5,30 illalla, jossa saapuvilla olivat puheenjohtaja Tanner, sihteerit Lonkainen ja jäsenet Itkonen, Hakkila, Keto ja Ryömä.

1 §.

Puheenjohtaja teki selkoa nykyisestä hallituskysymyksen tilasta ja presitentille antamansa vastausken sisällöstä, jonka kuultuaan valiokunta päätti yksimielisesti ehdottaa ryhmälle, ettei asia antaisi aiheita ryhmän puolesta mihinkään toimenpiteisiin.

2 §.

Puheenjohtaja selosti valiokunnalle sattuneen sotilasupseeriselokauksen luonnetta ja kehitystä, johon nähden valiokunta päätti ryhmälle ehdottaa, että asian katsottaisiin ei antavan aiheita tälläkertaa erikseen toimenpiteisiin.

3 §.

Esitettiin Turun Vuokralaisyhdistyksen kirjelmä y koskeva vuokra säännöstelyä. (Liite n:o 2).

Kirjelmässä kosketeltuihin asioihin nähden valiokunta päätti ryhmälle ehdottaa, että ryhmän puolesta tehdään eduskunta-alote maksimivuokrien määrittämisestä, jota alotetta tekemään ehdotetaan Itkonen ja Hakkila. Edelleen ehdottaa valiokunta, että asuntopäämäärärahoja esitettäisiin ryhmän puolesta korotettaviksi.

4 §.

Esitettiin ryhmän valitsijamiesryhmän laatima ehdotelma eri valiokuntiin asetettavista ryhmän jäsenistä, jonka perusteella valiokunta päätti eduskunnan eri valiokuntiin ehdottaa ryhmän puolesta valittaviksi seuraavat jäsenet ja seuraavassa järjestyksessä:

Valtiovarain valiokuntaan: Harvala, Ryömä, Aalto, A., Helo, Seppälä, Puittinen, Paasonen, Itkonen, Ailio, Saarinen, Aalto, J. F.

Laki- ja talousvaliokuntaan: Itkonen, Louhelainen, Velling, Rapo, Typpö, Kontula, SETälä ja Hakkila.

Sotilas-asiaain valiokuntaan: Keto, Tainio, Ampuja, Meriläinen, Halonen, Reinikainen ja Puittinen.

Perustuslaki valiokuntaan: Viik, Lehtokoski, Sventorzetski, Toivonen, Koponen, Aalto J.F., Ahlfors ja Komu.

Talousvaliokuntaan: Reinikainen, Saari, Aromaa, Rantala, Valjakka, Kovanen, Itkonen ja Sommarberg.

Maatalous valiokuntaan: Vuolijoki, Sirola, Setälä, Muhonen, Mustasilta, Koivulahti-Lehto, Velling, Myllymäki ja Piippo.

Laki valiokuntaan: Leino, Lehto, Myllymäki, Hakala, Huotari, Haverinen, Muhonen, Savolainen.

Sivistys valiokuntaan: Ailio, Komu, Ahlfors, Sommarberg, Annala, Lonkainen, Viik ja Valjakka.

Työväenasiain valiokuntaan: Paasivuori, Sillanpää, Bryggari, Leinonen, Vihuri, Pensas, Haverinen ja Ampuja.

Pankki valiokuntaan: Harvala, Saarinen, Piippo, Halonen, Helo, Hakala, ja Keto,

Ulkoasiain valiokuntaan: Tanner, Keto, Voionmaa, Sventorzetski, Ryömä, Vuolijoki, Helo, Viik.

Suureen valiokuntaan: Hakila, Ailio, Leino, Toivonen, Huotari, Aalto A., Paasonen, Sirola, Saarinen, Savolainen, Rantala, Halonen, Lonkainen, Piippo, Hakala, Itkonen, Keto, Lehtokoski, Aromaa, Meriläinen, Haverinen, Velling, Kontula, Setälä ja Saari.

Tarkastus valiokuntaan: Keto, Ryömä, Leinonen, Sventorzetski, Itkonen, Voionmaa, Tanner, Harvala, Tainio, Ailio.

Toimitus valiokuntaan: Viik, Paasivuori, Annala, Puittinen, Sepälä, Aalto A., Sommarberg, Sillanpää ja Vuolijoki.

Kokous päättyi kello 7 i.p.

Vakuudeksi:

Antti Luoma

Pöytäkirja

kirjoitettu sos.-dem. eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksessa Säätytalolla, 13 päivänä toukokuuta 1924 kello 5,30 i.p.

Saapuvilla olivat puheenjohtaja Tanner, jäsenet Lehtokoski, Lonkainen, Viik, Aalto, Ryömä, Harvala, Helo, Reinikainen ja Louhelainen, viimeksimainittu pitäen pöytäkirjaa.

1 §.

Merkittiin, että valmistusvaliokuntaan eri valiokuntaryhmät ovat valinneet seuraavat edustajat: Viik perustuslaki valiokunnasta, Harvala valtiovarainvaliokunnasta, Vuolijoki maatalousvaliokunnasta, Aalto työväenasiain-valiokunnasta, Helo, pankkivaliokunnasta, Keto ulkoasiainvaliokunnasta, Reinikainen talousvaliokunnasta ja Tainio sotilasasiainvaliokunnasta.

2 §.

Valiokunnan tarkastettavaksi ja ryhmälle esitettäväksi ilmoitettiin seuraavat eduskunta-alotteet:

Typö y.m.: anomusehdotus pienviljelijäopiston perustamisesta ja tarkoitukseen 1 milj. markan määrärahan myöntämisestä.

Havarinen y.m.: lasten ja nuorison suojelusta tarkoittavien lakiesitysten valmistamista tarkoittava anomusehdotus.

Myllymäki: ehdotus laiksi vuokra-asuiden lunastuslain muuttamisesta toisin kuuluvaksi.

Myllymäki: anomusehdotus itsenäistyneille pikkuviljelijöille lisämaan hankkimista tarkoittavan lakiehdotuksen valmistamisesta.

Myllymäki ja Aalto J.F.: erikoiset esitykset armahduskysymyksestä, joita valiokunta päätti ehdottaa sovitettavaksi yhteen esitykseen.

Toivonen: ehdotus laiksi lasten ja nuorten henkilöiden työajasta.

Hakala: anomusehdotus työväen asunto-olojen parantamisesta Mikkelin ja Kuopion läänissä sekä tarkoitusta varten määrärahan myöntämisestä. Tämän alotteen suhteen valiokunta ehdottaa että esitys olisi laadittava koko maata kosittavaksi ja yhdistettävä ed. Helon suunnitteleman esityksen kanssa yhteen.

Rantala: ehdotus laiksi leimaverolain muuttamisesta toisin kuuluvaksi,

Aalto ja Paasivuori: anomusehdotus sairaus- hautaus- ja äitiys-
vakuutusta tarkoittavien lakiehdotuksien valmistamisesta.

Samat: ehdotus laiksi työajasta maa- ja kotitaloudessa.

Samat: ehdotus laiksi 8-tunnin työaikalian muuttamisesta toi-
sin kuuluvaksi.

Samat: ehdotus laiksi työväen tapaturmavakuutuksesta.

Harvala: anomusehdotus pieneläjien karjanlaidunmaan järjes-
tämistä tarkoittava lakiehdotuksen antamisesta.

Keto: anomusehdotus liikeneuvostojen järjestämistä tarkoitta-
van lakiehdotuksen antamisesta.

Reinikainen: kurinpidollisesti erotettujen valtion palvelijoi-
den entisiin toimiinsa ottamista tarkoittava lakiehdotus.

Viik: anomusehdotus 5 milj. markan määrärahan myöntämisestä
Saksan presitentin käytettäväksi Saksan hätäkärsivien lasten autta-
miseksi.

Helo: anomusehdotus 100 milj. markan suuruisen määrärahan
myöntämisestä asuntopoliittista toimintaa varten pienasuntojen ra-
kentamiseen. Tähän aloitteeseen näiden valiokunta huomauttaa, että
tähän yhdistetään ed. Hakalan aikaisemmin mainittu anomusehdotus.

Helo: lakiehdotus asuntoylellisyysverosta.

Sama: lakiehdotus oppikoulujen maksujen asettamisesta oppilai-
den varallisuuden mukaiseksi.

Sama: muutosehdotus tulo- ja omaisuusverolakiin.

Ryömä: anomusehdotus määrärahan myöntämisestä tuberkkelin vas-
tustamiseksi.

Sama: taidetilausuuksilta huviveron poistamista tarkoittava
esitys.

Aalto ja Paasivuori: Työsopimuslain muutosta koskeva esitys.

Näiden lisäksi valiokunta päätti kehoittaa edustaja Ryömän
laatimaan esityksen kirkoista eronneiden hautausmaan saantia tarkoit-
tavaksi eduskunta aloitteeksi.

Hälonen: anomusehdotus pienviljelijäin ammattitaidon kohotta-
miseksi määrärahan myöntämisestä.

3 §.

Valiokunnalle esitettiin ryhmälle osoitettuja kirjelmia.

1. Paperityöntekijäin liiton kirjelmä koskeva muutoksen aikaan saa-
mista työväen asettamien luottamismiesten aseman turvaamiseen näh-
den. Valiokunta ehdottaa jätettäväksi asian hoitamisen työväenasiain

valiokunnan ryhmälle.

2. Valtion rautateiden konepajojen työläisten kirjelmä koskeva hei-
dän palkkausasemansa vakiinnuttamisesta. Valiokunta ehdottaa asin an-
nettavaksi työväenasiain valiokunnan ryhmän hoidettavaksi.

3. Raittiusväen kirjelmä, koskeva raittiusmielisen hallituksen muo-
dostamista. Valiokunta päätti ilmoittaa kirjelmän ryhmän tietoon.

4. Pienviljelijäin liiton kirjelmä koskeva laidunmaan hankkimista
pieneläjien karjalle. Kirjelmän ehdottaa valiokunta jätettäväksi
ed. Harvalan käytettäväksi, koska H. on asiasta laatinut eduskunta
esitystä.

5. Työväen urheiluliiton kirjelmä, jolla liitto kutsuu ryhmää olemaan
edustajansa kautta läsnä Tampereella pidettävässä liiton edustajako-
uksessa 29 p:nä toukokuuta 1924. Valiokunta ehdottaa kirjelmässä
mainitussa tarkoituksessa ryhmän edustajiksi valittaviksi ed. Som-
marberg ja Rantalan.

4 §.

Lehtokosken ehdotuksesta päätti valiokunta ryhmälle ehdottaa,
että ryhmän kesken toimitettaisiin vapaaehtoinen keräys toveri Hut-
tusvainajan perheelle. Lisäksi valiokunta päätti ryhmän varoista
ehdottaa tähän tarkoitukseen myönnettäväksi 1000 mk.

5 §.

Lehtokosken ehdotuksesta päätti valiokunta ehdottaa ryhmälle,
että kuluvalia kevätistuntokaudella toimeenpantaisiin ryhmän illan-
vietto ja että asian lähempi järjestäminen annettaisiin ed. Sillan-
pään tehtäväksi.

6 §.

Vapautusta eduskuntatyöstä pyysivät, ~~ed. Leino~~ ed. Leino
kuluvan viikon ajaksi toimenhoidossa vaadittujen tentävien suoritta-
mista varten ja ed. Lenkainen perjantain istunnosta äidin sairauden
vuoksi. Valiokunta puoltaa mainittuja pyyntöjä.

7 §.

Eduskunnan työjärjestykseen näiden kuluvana keväänä päätti ~~xxx~~
valiokunta ryhmälle ehdottaa, että ryhmä asettuisi puoltamaan istunte-
jen jatkamista yhtämittäisesti niinkauan kuin keväällä katsotaan vält-
tämättömäksi, suunnilleen helluntaihin.

8 §.

Ryhmän kannan määraamisestä vaalilain muutoksia koskevaan hal-

lituksen esitykseen nähden keskustelu suoritettiin alustavasti, mutta jätettiin asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

9 §.

Valtion takauksen myöntämistä ~~xx~~ kuntien ulkomaiselle lainalle koskevan hallituksen esityksen hoitaminen annettiin valtiovarainvaliokunnan ryhmälle, koska valiokunta ei ajan vähyys vuoksi voinut siihen lähemmin syventyä.

Kokous päättyi kello 7 i.p.

Vakuudeksi:

M. Lammassaari

Pöytäkirja.

kirjoitettu Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksessa Säätytalolla 3 päivänä lokakuuta 1924 kello 6 i.p.

Saapuvilla olivat puheenjohtaja Tanner, Itkonen, Lehtokoski, Heilo, Lonkainen, Velling, Vuolijoki, Ryömä, Leino ja Ailio, sekä Lounelainen, viimeksimainittu pitää pöytäkirjaa.

1 §.

Keskusteltua eduskunnassa esille tulevien asioiden ryhmävalmistelusta, päätti valiokunta ryhmälle ehdottaa, että sitten kun eri valiokuntien työjärjestykset ovat valmistuneet ja jaetut, otettaisiin asia asialtaan ryhmässä valmisteltavaksi, mikäli valiokuntaryhmien varaan ei voitaisi asiaa jättää.

2 §.

Ryhmälle päätettiin ehdottaa, että ryhmä ottaisi puheilleen Kaijuun rautatielähetystön, joka tällaista ryhmän puheille pääsyä oli pyytänyt.

3 §.

Esitettiin Tammisaaren pakkotyölaitoksella vuoden 1918 tapahtumien johdosta tuomittuina olevien vankien kirjelmä, joka päätettiin edelleen esittää ryhmälle mahdollisia toimenpiteitä varten.

4 §.

Esitettiin valtion rautateiden konepajojen työlaiten liiton kirjelmä 7/9-24, koskeva työlaiten eläkekysymyksen järjestämisestä. Valiokunta päätti ehdottaa, että kirjelmä annetaan valtiovarainvaliokunnan sos.-dem. jäsenten huomioitavaksi.

5 §.

J.F. Aalto oli antanut valiokunnan käsiteltäväksi kysymyksen välikysymyksen tekemisestä hallitukselle sosialidemokraattisten ja ammattillisten järjestöjen toimintavapauksien loukkauksista.

Valiokunta asiasta keskusteltuaan päätti ryhmälle ehdottaa, että asiaan koitettaisiin saada korjausta aikaan kääntymällä lähetystön kautta sisäasiain ministerin puoleen ja ellei siitä apua olisi, tehtäisiin sen jälkeen välikysymys.

Kokous päättyi kello 6,40 i.p.

Vakuudeksi:

M. Lammassaari

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskunta -
ryhmän valmistusvaliokunnan kokouksessa Sää-
tytalolla, 9 päivänä lokakuuta 1924 kello
6 1.p.

Saapuvilla olivat puheenjohtajana vrpj. Itkonen, jäsenet Harvala,
Viik, Lehtokoski, Lonkainen, Ryömä, Helo, Aalto, Ailio, Sventorzetski
ja Louhelainen, viimeainittu laatien pöytäkirjan.

1 §.

Senjohdosta, että porvarilliset eduskunnan jäsenet eivät ole
suostuneet korjaamaan kunnallislakien muutosten yhteydessä ryhmän
puolesta tehdyn ehdotuksen mukaisesti kunnallista äänoikeutta koske-
vaa pykälää, päätti valiokunta puheenjohtajan ehdotuksesta ryhmälle
ehdottaa, että ryhmä äänestää lain yli vaalien siinä tapauksessa, ei-
lei mainittua korjausta lakiin saada.

2 §.

Esitettiin edellisessä ryhmäkokouksessa valiokunnan valmisteltavak-
si lähetetty ed. Bryggarin ehdotus, että ryhmä vastaisuudessa ryhtyisi
vaatimaan valtion tulo- ja menoarvion valmisteluun näiden sellaista
järjestystä, että valtiovarainvaliokunta ei sitä sasisi ennen eduskun-
nan suorittamaa evästykeskustelua ryhtyä käsittelemään.

Valmistusvaliokunta asiasta keskusteltuaan ja katsoen siihen, että
B:n ehdotuksen toteuttamisella ei ole sanottavaa käytännöllistä merki-
työtä ja kun varsinkaan tänä vuonna ei asia enää ole autettavissa,
päätti ryhmälle ehdotuksenaan lausuttavaksi, ettei asia tälläkertaa
antaisi aihetta toimenpiteisiin, mutta että kysymyksen tullessa vastai-
suudessa aktueelliksi, otetaan se uudelleen käsiteltäväksi.

3 §.

Edellisessä ryhmäkokouksessa valiokunnan valmisteltavaksi an-
nettu ed. Paasosen esitys, että ryhmä ottaisi määrätäksään yhtenäisen
kannan rautatierakennuksiin näiden tulevana vuotena, päätettiin sen-
jälkeen kun oli kuultu aloitteen tekijän selostus kysymyksestä, jätää
pöydälle seuraavaan kokoukseen.

4 §.

Esitettiin S. Tie- ja vesisrakennustyöläisten liiton kirjelmä
4/10-24, koskeva työläitsen eläkekysymystä. Kirjelmä päätettiin jättää

valtiovarain valiokunnan sos.-dem. ryhmän huomioitavaksi.

5 §.

Lakivaliokunnan ryhmän puolesta ed. Lehto esitti valiokunnan val-
misteltavaksi kysymyksen siitä miten olisi suhtauduttava presitentin
hylkäämään n.s. "Lex-Pulkkiseen", koska valiokunnalle on jätetty uusi sa-
maa asiaa koskeva hallituksen esitys.

Asiasta syntyi vilkas keskustelu, jossa kuitenkin ei voitu asiaa
lähemmin tuntematta asettua millekään varmalle kannalle. Tämänvuoksi
valiokunta päättikin ilmoittaa asian ryhmän tietoon ja jättää asian muu-
ten lopullista valmistelua varten pöydälle.

6 §.

Perustuslakivaliokunnan ryhmän taholta esitettiin valiokunnan val-
misteltavaksi kysymys eduskunnan istuntokauden alkamisajan määäämis-
tä, joka kysymys perustuslakimuutosten yhteydessä on asianomaisessa va-
liokunnassa esillä.

Kun valmistusvaliokunnalle esityksen tekijäin taholta esitetty
kysymyksestä tarkempaa alustusta, päätti valiokunta ilmoittaa ryhmälle,
että mainitunlainen kysymys on ryhmälle tulossa ja jätää muuten asian
valmistamisen toistaiseksi.

7 §.

Ed. Aalto A. esitti valiokunnan käsiteltäväksi ryhmän suntautumi-
sen virkamiesten eläkekysymykseen, esittäen alustavassa puhevuorossaan
sen kannan, että ryhmän ei olisi asetuttava hylkäävälle kannalle sanot-
tua asiaa koskevaan lakiin näiden vaan tyydyttävä anomuspönte, joka
koskisi työläisten eläkkeitä.

Keskustelussa kuitenkin yleisesti vastuutettiin Aallon esittämää
kantaa sillä perusteella, että ryhmällä on ainoana painostuskeinona
työläitsen eläkekysymyksen ratkaisun kiirentämiseksi virkamiesten elä-
kelaki ja jos se nyt lasketaan läpi ilman, että siinä yhteydessä työläis-
ten eläkkeitä saadetaan, jää viimeainittu kysymys edelleen epämaäräi-
seen tulevaisuuteen ratkaisematta. Tämän perusteella keskustelun kulu-
essa ehdotettiin, että ryhmän tulee tiukasti pysyä esittämässään vaa-
rimuksessa valtion työläisten eläkekysymyksen järjestämisestä virka-
miesten eläkelain yhteydessä.

Toimitetussa äänestyksessä valiokunta 6:lla äänellä 2 vastaan päät-
tiä hyväksyä viimeainitun ehdotuksen.

Kokous päättyi kello 7,15 1.p.

Vakuudeksi:

Mari Lunnarain...

Pöytäkirja

kirjoitettu sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksessa Säätytalolla 16 päivänä lokakuuta 1924 kello 6 ip.

Saapuvilla olivat puheenjohtajana Tanner, jäsenet Lehtikoski, Viik, Velling, Helo, Tainio, Aalto, Leino, Ailio, Harvala ja Louheläinen, vii-
memainittu pitäen pöytäkirjaa.

1 §.

Valiokunnan kuultavaksi oli pyydetty ryhmäkokouksessa 3/10-24 asetun, sisäasiain ministerin puheille työväenjärjestöjen vainoa koskevassa asiassa lähetetyn lähetystön puolesta ed. Toivonen, joka selosti käynnin yhteydessä käytyä keskustelua.

Samassa yhteydessä esitettiin ed. Huttusen lausuma ja ryhmälle esitettäväksi tarkoitettu luonnos samaa asiaa koskevaksi valikysymykseksi. Luonnoksen tekijän tarkoitus, jota Aalto selosti, oli että ryhmä päättäisi yhtymisestään valikysymykseen joko sellaisenaan tai sanamuodoltaan ryhmän mielenmukaiseksi muutettuna.

Asiasta suoritettiin laaja keskustelu, jossa yleensä todettiin, että kysymyksessä oleva asia, josta valikysymystä ehdotetaan tehtäväksi on monessa suhteessa kokolailla sekava ja että ainakin tälläkertaa ei sitä varten ole koottuna riittävästi täsmällisiä perusteita. Keskustelun kuluessa ed. Helo ehdottikin, että valikysymyksen tekemistä varten tarvittavan materiaalin kokoaminen annettaisiin erikoisen toimikunnan huoleksi, jonka jälkeen valikysymys tehtäisiin.

Valiokunta päätti: 1) antaa ed. Toivosen selostaa ryhmäkokouksessa lähetystön käyntiä sisäasiain ministerin puheilla ja silloin suoritettua keskustelua ja sen tuloksia; 2) ehdottaa, että ryhmä asettaisi erikoisen toimikunnan, jonka tehtäväksi annettaisiin koota saatavissa olevaa aineistoa niistä tapauksista, jolloin viranomaiset ovat selvästi lakeja rikkoon käyneet työväenjärjestöjen toimintaa häiritsemään tai estämään, johon toimikuntaan valiokunta ehdottaa valittavaksi edustajat: J.F. Aallon, Artturi Aallon, Leinon ja Tainion; ja 3) että edustaja Huttuselle ilmoitetaan, että ryhmä tulee valikysymyksen tekemisestä päättämään lopullisesti myöhemmin.

2 §.

Sitten kun sos.-dem. eduskuntaryhmän taholta tehty ehdotus kunnallislakeissa olevan äänioikeutta koskevan §:n selventämisestä oli eduskunnassa tullut hyväksytyksi, päätti valiokunta ryhmälle ehdottaa, että ryhmä hyväksyisi kunnallislakimuutoksia koskevat lait.

3 §.

Ed. Puittinen, ehdotti että valiokunta ehdottaisi ryhmän päätettäväksi, että ryhmä asettuisi tullitariffin soveltamislakiin nähden hylkäävälle kannalle, koska mainittu laki on valiokunnassa saanut hallituksen esitystä huonomman muodon, eikä sitä niinollen voida työväestön kannalta katsoen hyväksyä.

Kun käydyssä keskustelussa sekä kannatettiin, että vastustettiin Puittisen ehdotusta, toimitettiin siitä äänestys, jolloin äänet jakaantuivat tasan. Asia päätettiin jättää ryhmän ratkaistavaksi.

Sensiijaan valiokunta yksimielisesti päätti ryhmälle ehdottaa, että mainitun lain yli vaalien lykkäämistä ei kannatettaisi.

4 §.

Valiokunnan jäsen Helo ehdotti, että työnvälitystä koskeva laki äänestettäisiin sos.dem. ryhmän äänillä yli vaalien. Ehdotusta sekä kannatettiin että vastustettiin. Samoin ed. Aalto ehdotti, että sanottu laki ehdotettaisiin hyljättäväksi, mutta ei äänestettäisi yli vaalien.

t/

Toimiteussa äänestyksessä sai Helon ehdotus 4 ääntä ja Aallon ehdotus 5 ääntä, joten valiokunta päätti ryhmälle ehdottaa, että työnvälityslaki ehdotettaisiin hyljättäväksi, mutta yli vaalien sitä ei äänestettäisi.

5 §.

Ed. Ailion esityksestä otettiin käsiteltäväksi sotalaitoksessa vallitsevien epäkohtien julkisuuteen vetäminen, joko valikysymystietä tai muuten. Ailio selosti kysymystä, jonka jälkeen valiokunta päätti ryhmälle ehdottaa, että ryhmä asettaisi toimikunnan, jonka tehtäväksi annettaisiin hankkia sopivalla tavalla asiaa koskevia tietoja ryhmän myöhemmin päätettävällä tavalla käytettäväksi. Tähän toimikuntaan ehdottaa valiokunta ed. Ailion ja Tainion.

6 §.

Ed. Sirolan ehdotus, että ryhmä ottaisi päättääkseen suhtautumises-